

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06259-1/2013/1

Datum: 7/1/2013

ZAKLJUČNO POROČILO

O NADZORU NAD PREMOŽENJSKIM STANJEM PREDSEDNIKOV PARLAMENTARNIH STRANK

KARLA VIKTORJA ERJAVCA (Desus), ZORANA JANKOVIČA (PS), IVANA JANEZA JANŠE (SDS), LJUDMILE NOVAK (NSi), BORUTA PAHORJA (SD), GREGORJA VIRANTA (DL) IN RADOVANA ŽERJAVA (SLS)

Na podlagi 3. točke 2. člena in 23. alineje 12. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZIntPK) ter ob upoštevanju določb 32.–37. člena Zakona o preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 2/04, v nadaljevanju: ZPKor) za čas do 5. 6. 2010 oziroma določb 41. – 45. člena ZIntPK za čas po 5. 6. 2010 sprejema senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje zaključno poročilo glede nadzora nad premoženjskim stanjem predsednikov parlamentarnih strank, ki so hkrati tudi javni funkcionarji:

- Komisija pri zavezancih KARLU VIKTORJU ERJAVCU, LJUDMILI NOVAK, BORUTU PAHORJU, GREGORJU VIRANTU in RADOVANU ŽERJAVU ni ugotovila kršitev zakona glede obveznosti poročanja komisiji, neskladnosti med vrednostmi ugotovljenega dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero davčnih obveznosti in prijavljenega premoženja, oziroma nesorazmernega povečanja premoženja na območju Republike Slovenije v času opravljanja njihovih javnih funkcij.
- Komisija je pri zavezancu ZORANU JANKOVIČU (PS) ugotovila sistematično in večkratno kršitev zakonske obveznosti poročanja o premoženjskem stanju glede razpolaganja z gotovino, vrednostnimi papirji in o spremembah/povečanju finančnih sredstev na bančnih računih (v vrednosti prek 2,4 mio. EUR); komisija je tudi ugotovila, da je del finančnih prilivov (208.000 EUR) v obdobju štirih mesecev leta 2011 prispel na osebni bančni račun zavezanca iz naslova verižnih transakcij, ki imajo svoj začetek v podjetju, ki posluje z Mestno občino Ljubljana; ta sredstva niso samo neprijavljena komisiji, ampak so tudi izrazito obremenjena s korupcijskimi tveganji, tveganji za nedovoljeno lobiranje, nasprotje interesov v najširšem smislu in sumi zlorabe položaja.
- Komisija je pri zavezancu IVANU JANEZU JANŠI (SDS) ugotovila večkratno kršitev zakonske obveznosti poročanja o premoženjskem stanju glede razpolaganja z gotovino, lastništva nepremičnin, lastništva premičnin ter prevzemanja jamstev in poroštev; nadalje je komisija ugotovila, da se je premoženje zavezancu – glede na ugotovljene uradne vire dohodkov in premoženja – v nadzorovanem obdobju nesorazmerno in nepojasnjeno povečalo za najmanj 210.000 EUR; komisija je tudi ugotovila, da je zavezanec v nadzorovanem obdobju kot obliko sofinanciranja nakupa nepremičnine od zasebnega podjetja s pravnim poslom na škodo tega podjetja pridobil premoženjsko korist v višini cca. 100.000 EUR, pri čemer je bil posel po ugotovitvah komisije obremenjen z izrazitimi korupcijskimi tveganji in sumi zlorabe položaja.

A. UVODNO POJASNILO

1 **Dolžnost prijave premoženjskega stanja neodvisni nadzorni instituciji s pristojnostmi nadzora nad premoženjem funkcionarjev in določenih drugih kategorij zavezancev tudi po mednarodnih pravnih in etičnih standardih predstavlja pomemben institut omejevanja korupcije (v preventivnem in represivnem smislu) ter krepitev integritete, transparentnosti in zaupanja v pošteno, kvalificirano in odgovorno opravljanje javne funkcije. V različnih oblikah in obsegu tako ta institut poznajo in ga uporabljajo v večini evropskih in drugih demokratičnih držav.** Republika Slovenija (RS) je bila ena prvih tranzicijskih držav, ki je ta institut uvedla že leta 1992, najprej za poslance Državnega zbora Republike Slovenije, nato pa celoviteje s sprejemom Zakona o preprečevanju korupcije (ZPKor) leta 2004 za vse funkcionarje na državni in lokalni ravni, ko je nadzorni organ za nadzor nad premoženjskim stanjem postala Komisija za preprečevanje korupcije. Z uveljavitvijo novega Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) leta 2010 je bil sistem nadzora nad premoženjskim stanjem javnih funkcionarjev dopolnjen, vendar je v osnovi ostal enak. Do leta 2012, ko je komisija uvedla sistem prijave premoženjskega stanja prek elektronskega obrazca ter elektronsko izmenjavo podatkov z Davčno upravo Republike Slovenije (DURS), sta bila poročanje in nadzor v celoti »papirnata«. V dvajsetletnem obdobju, odkar RS na normativni ravni pozna institut nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev, je bilo zaznano izjemno malo kršitev, saj je bil nadzor – zaradi različnih razlogov – relativno neučinkovit. Kot takega so ga ocenile tudi različne mednarodne organizacije (Svet Evrope, OECD, Svetovna Banka). Tudi pričujoči nadzor, ki je bil od ustanovitve komisije pred osmimi leti prvi tovrsten celovit nadzor nad premoženjskim stanjem funkcionarjev, je pokazal tudi na vrsto slabosti zakonskega in institucionalnega okvira, ki to področje ureja in na kar komisija opozarja tudi v nadaljevanju.

2 **Cilj nadzora nad premoženjskim stanjem po ZIntPK in prej po ZPKor je spremljanje ter preverjanje, ali je zavezanec pravilno in celovito prijavil svoje premoženjsko stanje in njegove spremembe v skladu s svojimi zakonskimi dolžnostmi, in s tem tudi ugotavljanje morebiti nesorazmernega ali nepojasnjenega povečanja premoženja oziroma morebitne razlike med dejanskim ter prijavljenim premoženjem. ZIntPK v 2. odstavku 45. člena izrecno določa, da je v primeru suma nesorazmernega povečanja ali nepojasnjenih razlik v premoženju dokazno breme oziroma dolžnost pojasnjevanja izvora premoženja na zavezancu.** Odločitev komisije po zaključku nadzornega postopka je dokončna.

(i) Pravni okvir izvedbe nadzora

3 ZIntPK glede nadzora nad premoženjskim stanjem ureja in določa dve vrsti postopkov, ki so med seboj povezani:

- **preverjanje resničnosti, točnosti in popolnosti podatkov ter navedb zavezancev v obrazcih za poročanje premoženjskega stanja in**
- **ugotavljanje skladnosti vrednosti dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero davčnih obveznosti, ter vrednosti prijavljenega premoženja in ugotavljanje nesorazmernega povečanja premoženja glede na njegove dohodke iz opravljanja funkcije ali dovoljene dejavnosti v času od zadnje prijave premoženja,** pri čemer časovni termin »od zadnje prijave« iz prvega odstavka 45. člena ZIntPK ne pomeni, da se nanaša na vsakokratno zadnjo posredovano prijavo, saj bi lahko zavezanec na ta način s prijavo premoženjskega stanja komisiji dejansko »legaliziral« tudi neprijavljeno nesorazmerno povečano premoženje oziroma premoženje, ki ne izhaja iz njegovih legalno pridobljenih in prijavljenih prihodkov v času trajanja funkcije. To bi bilo v popolnem nasprotju z namenom instituta nadzora nad premoženjskim stanjem, ki se po izrecni določbi 3. točke 2. člena ZIntPK izvaja zaradi vzpodbujanja in krepitev transparentnosti v procesih ter postopkih izvrševanja javne oblasti, pri opravljanju javnih funkcij in pri upravljanju javnih zadev. V času, ko je posameznik zavezanec za poročanje o svojem premoženjskem stanju in vmesno oziroma dopolnilno poroča komisiji, gre torej za dopolnitve prijave premoženjskega stanja oz. sporočanje sprememb v premoženjskem stanju. Nadzor nad premoženjskim stanjem je smiseln, učinkovit in upravičen (legitimen) le, če zajame celoten čas, odkar je zavezanec na javni funkciji oziroma odkar protikorupcijska zakonodaja ta nadzor omogoča, zato komisija tudi v tem poročilu uporablja datumsko padajoči vrstni red prijav premoženjskega stanja in kot zadnjo v vrsti šteje prijavo, ki jo je zavezanec podal ob nastopu funkcije oziroma (če je bil na funkciji že pred uveljavitvijo Zakona o preprečevanju korupcije v

začetku leta 2004) prvo prijavo, ki jo je zavezanec podal po uveljavitvi ZPKor, s katerim je komisija dobila pristojnosti za nadzor nad premoženjskim stanjem.

- 4 Z vidika materialnopravnih podlag pričujočega nadzora je komisija ravnanja zavezancev glede prijave premoženjskega stanja v času od 30. 1. 2004 do 5. 6. 2010 presojala po takrat veljavnem ZPKor, ki je to materijo urejal v členih 32–39, v času od 5. 6. 2010 dalje pa po veljavnem ZIntPK, ki to materijo ureja v členih od 41–46. **Procesnopravno je komisija nadzor izvedla po določbah ZIntPK (vključno z uporabo pooblastil iz 16. člena tega zakona), saj je bil postopek nadzora pričet po uveljavitvi tega zakona.**

(a) Dolžnosti zavezancev v zvezi s prijavo premoženja po ZPKor

- 5 Na podlagi 35. člena ZPKor je moral funkcionar v enem mesecu po nastopu funkcije komisiji predložiti podatke o funkciji, ki jo opravlja poklicno ali nepoklicno, o drugih funkcijah oziroma dejavnostih, ki jih opravlja, o dejavnosti, ki jo je opravljal neposredno pred nastopom funkcije, in o svojem premoženjskem stanju. Podatki o premoženjskem stanju so skladno s 36. členom ZPKor obsegali podatke o njegovem celotnem premoženju in dohodkih, in sicer:
- nepremičninah,
  - premičninah večje vrednosti (to so premičnine, katerih vrednost je presegala 2 mio. tolarjev),
  - poslovnih deležih in delnicah v gospodarskih družbah ter o drugih vrednostnih papirjih,
  - denarnih sredstvih pri bankah, hranilnicah in hranilno-kreditnih službah,
  - dolgovi, prevzetih jamstvih in drugih obveznostih ter
  - letnih dohodkih, ki so osnova za dohodnino.

- 6 Skladno s 37. členom ZPKor je moral zavezanec podatke o letnih dohodkih vsako leto izkazati z odločbo o dohodnini (komisija je vzpostavila sistem, po katerem je dohodninske odločbe zavezancev pridobivala sama, če jo je posamezen zavezanec za to pisno pooblastil), hkrati pa je moral vsako spremembo v premoženjskem stanju iz prve do pete alineje, ki presega polovico višine gotovinske transakcije, kot jo je v določbah o obveznem sporočanju določal takratni zakon, ki je urejal preprečevanje pranja denarja, sporočiti komisiji ob predložitvi odločbe o dohodnini oziroma najpozneje v roku 30. dni od dne, ko je zavezanec prejel dohodninsko odločbo.

(b) Dolžnosti zavezancev v zvezi s prijavo premoženja po ZIntPK

- 7 Skladno z 42. členom ZIntPK podatki o premoženjskem stanju zavezanca obsegajo:
- osebne podatke (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega prebivališča, davčno številko zavezanca),
  - podatke o funkciji oziroma delu, podatke o delu, ki ga je opravljal neposredno pred nastopom funkcije, ter podatke o drugih funkcijah oziroma dejavnostih, ki jih opravlja,
  - podatke o lastništvu oziroma deležih, delnicah in upravljavskih pravicah v gospodarski družbi, zasebnem zavodu ali drugi zasebni dejavnosti z opisom dejavnosti in oznako firme oziroma imena organizacije,
  - podatke o deležih, delnicah, pravicah, ki jih imajo subjekti iz prejšnje alineje v drugi družbi, zavodu ali zasebni dejavnosti z oznako firme oziroma imena organizacije (v nadaljnjem besedilu: posredno lastništvo),
  - podatke o obdavčljivih dohodkih po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine,
  - podatke o nepremičninah z vsemi zemljiškoknjižnimi podatki,
  - podatke o denarnih sredstvih pri bankah, hranilnicah in hranilno-kreditnih službah, katerih skupna vrednost na posameznem računu presega 10.000 EUR,
  - podatke o skupni vrednosti gotovine, če njena skupna vrednost presega 10.000 EUR,
  - podatke o vrstah in vrednosti vrednostnih papirjih, če njihova skupna vrednost ob času prijave premoženja presega 10.000 EUR,
  - podatke o dolgovi, obveznostih oziroma prevzetih jamstvih in danih posojilih, katerih vrednost presega 10.000 EUR,

- podatke o premoženjih, katerih vrednost presega 10.000 EUR,
- druge podatke v zvezi s premoženjskim stanjem, ki jih zavezanec želi sporočiti.

8 Podatke o letnih dohodkih, ki so osnova za dohodnino, pridobi komisija sama od pristojnega organa (Davčne uprave RS), zavezanec pa je dolžan do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto sporočiti vsako spremembo glede funkcije, glede dejavnosti oziroma lastništva deležev v pravnih osebah in vsako spremembo v premoženjskem stanju, ki presega 10.000 EUR, ne glede na to, kdaj ali kolikokrat so spremembe v poročanem obdobju (letu) nastale.

(ii) Metodologija in postopek izvedbe nadzora

9 Komisija je tekom predmetnega nadzora najprej pridobila podatke o premoženju zavezancev iz uradnih evidenc (nepremičnine, premičnine, vrednostni papirji, dohodninske odločbe ipd.) in jih primerjala s podatki, ki jih je navedel posamezen zavezanec v svoji prijavi oziroma prijavah premoženjskega stanja. Pri zavezancih, pri katerih je ta primerjava pokazala večja odstopanja ali pa so odprta vprašanja glede premoženjskega stanja izhajala iz drugih komisiji znanih okoliščin ali postopkov v povezavi s prijavi korupcije ali nasprotja interesov, se je **nadzor nadaljeval z osredotočenim ugotavljanjem načina pridobivanja premoženja, ki je obsegal tudi podroben pregled finančnega stanja skozi nadzorovano obdobje (prihodkov in odhodkov, pridobivanja in odtujitve nepremičnin, premičnin, vrednostnih papirjev, življenjskih stroškov ipd.), ki ga je komisija v okviru svojih pooblastil po ZIntPK ugotavljala prek pridobivanja in analize podatkov, pridobljenih od bank, finančnih institucij, zavarovalnic in drugih pravnih in fizičnih oseb, ki bi lahko posedovale relevantne podatke.**

(a) Pravne in dejanske omejitve in težave pri izvajanju nadzora v konkretnem primeru

10 Komisija meni, da je primerno in potrebno opozoriti tudi na določene konkretne težave in omejitve, s katerimi je bila soočena v nadzornem postopku in ki po eni strani izkazujejo pomanjkljivo zakonsko ureditev, po drugi strani pa so tudi izraz v družbi širše zaznanega problema integritete nosilcev javnih funkcij ter zaskrbljujočega stanja pravne in politične kulture v odnosu do nadzornih institucij države.

11 **Omejitve, ki izhajajo iz pomanjkljive pravne podlage:**

- zaradi zakonskih omejitev **komisija nima možnosti učinkovitega preverjanja morebitnega premoženja zavezancev v tujini**, zato je to poročilo omejeno na premoženjsko stanje zavezancev v Republiki Sloveniji;
- **zaradi zakonskih omejitev komisija ni mogla celovito preveriti premoženja družinskih članov oziroma povezanih oseb**, ki se v primeru posameznih zavezancev močno prepleta s premoženjem zavezancev. To je bilo posebej izrazito v primeru dveh zavezancev, pri katerih so bile ugotovljene nepravilnosti v obliki nesorazmernega povečanja premoženja oziroma razpolaganja s premoženjem neznanega izvora. Za potrditev ali zavrnitev sumov o dodatnih kršitvah ZIntPK bi morala komisija podrobno preveriti tudi premoženjsko stanje in aktivnosti družinskih članov zavezanca oziroma premoženjsko stanje nekaterih drugih oseb, s katerimi ima zavezanec osebne stike oziroma je z njimi v preteklosti poslovno sodeloval. Tega komisija zaradi zakonskih omejitev ni mogla storiti. Komisija lahko nadzor skladno s petim odstavkom 43. člena ZIntPK (enake omejitve je imel tudi ZPKor) razširi na družinske člane zavezanca (ne pa tudi na druge povezane osebe, pri čemer je tudi zakonska definicija družinskih članov zelo ozka) le, če je mogoče utemeljeno sklepati, da zavezanec svoje premoženje oziroma dohodke prenaša na družinske člane z namenom izogibanja nadzoru po ZIntPK. Gre za dokazni standard, smiselno primerljiv z institutom direktnega naklepa v kazenskem pravu, zato ga komisija glede na omejena pooblastila ni mogla vedno opredeliti in s tem upravičiti nadzora premoženja družinskih članov, obenem pa so zakonske določbe glede obsega nadzora nad družinskimi člani v ZIntPK izrazito pomanjkljive;
- **komisija nima zakonskega pooblastila, da bi na seji senata opravljala razgovore z osebami, ki niso funkcionarji, javni uslužbenci** oziroma uradne osebe, kot jih opredeljuje ZIntPK (ta omejitve velja tudi za družinske člane zavezancev), niti ne more zahtevati podatkov od fizičnih oseb ali posameznikov s statusom samostojnega podjetnika (s.p.), ki niso del javnega sektorja (lahko pa komisija zahteva podatke od pravnih oseb

zasebnega prava). Ta omejitvev je v primeru nekaterih zavezancev iz tega poročila prav tako pomembno omejila možnost preverjanja dodatnih sumov nesorazmernega povečanja premoženja, pridobivanja premoženja neznanega izvora oziroma konflikta interesov.

12 **Težave dejanske narave**, ki so se pojavile v konkretnem nadzoru:

- zaradi občutljivosti postopka, pogojenega tudi s funkcijami in vplivom posameznikov v nadzornem postopku, predvsem pri dveh zavezanecih, pri katerih se je tekom nadzornega postopka izkazal sum kršitev zakona (ki je bil nato v postopku tudi potrjen) in nesorazmernega povečanja premoženja, je komisija posebno pozornost namenila **varovanju podatkov ter zaščiti zaupnosti in integritete samega postopka**. Slednje je med drugim vključevalo tudi to, da je **komisija večino podatkov, ki bi jih sicer lahko hitreje pridobila prek drugih državnih organov, pridobivala neposredno sama**, kar je poleg kadrovskih omejitev komisije postopek dodatno zavleklo. Zaradi očitkov enega od zavezancev (izraženih javno in na razgovoru pred komisijo) o uhajanju informacij, povezanih z nadzornim postopkom k medijem, je bil na komisiji avgusta 2012 **izveden tudi inšpekcijski nadzor državnega nadzornika za varstvo osebnih podatkov, ki pa je potrdil, da konkretni očitki o uhajanju informacij medijem iz komisije ne držijo oziroma so neutemeljeni**;
- v interesu popolne transparentnosti mora komisija izpostaviti tudi incident tekom nadzornega postopka, ko se je izkazalo, da je bil **vsaj v enem primeru zavezanec Ivan Janez Janša seznanjen s kopijo ene od zahtev komisije določeni pravni osebi, od katere je komisija zahtevala posredovanje podatkov v povezavi z zavezančevimi odhodi**. Zahteva je bila posredovana pravni osebi (družbi v večinski državni lasti), komisija pa je v ločenem postopku ugotovila, da je bil dokument odsvojen v tej pravni osebi in je končal v rokah nadzorovanega zavezanca, zaradi česar je bila v tej pravni osebi uvedena tudi interna preiskava;
- nenazadnje je relevanten tudi podatek, da so različni zavezanci **vsem trem članom senata komisije v postopku neposredno ali posredno, a povsem neutemeljeno, naslavljali očitke oziroma insinuacije o pristranskosti**, da bi tudi na ta način otežili in vnaprej izpostavili dvom v postopek nadzora ter odločanje senata o ugotovljenih dejstvih v posameznih primerih. Ali drugače – **vsii trije člani senata komisije so bili v postopku od različnih zavezancev neutemeljeno izpostavljeni neposrednim ali posrednim očitkom oziroma insinucijam o pristranskosti in alternativnih motivih**.

B. UGOTOVITVE KOMISIJE PO IZVEDENEM NADZORU PRI POSAMEZNIH ZAVEZANCIH

13 **KARL VIKTOR ERJAVEC**, v času nadzora minister za zunanje zadeve in predsednik parlamentarne stranke Demokratična stranka upokoencev Slovenije (DESUS):

- Karl Viktor Erjavec je zavezanec za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem komisiji postal že ob uveljavitvi ZPKor leta 2004, ko je bil državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje, nato pa je opravljal še funkcije ministra za obrambo in ministra za okolje in prostor. Razen v obdobju po odstopu s funkcije ministra za okolje in prostor leta 2010 do izvolitve za poslanca leta 2011, je bil kot javni funkcionar ves čas zavezanec po ZPKor in od dne 5. 6. 2010 po ZIntPK. Komisiji je večkrat poročal o svojem premoženjskem stanju oziroma njegovih spremembah: prvič 25. 2. 2005, nato pa še 14. 1. 2009 in 22. 4. 2009. Dne 16. 1. 2012 je prek elektronskega obrazca skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK-B oddal novo poročilo o svojem premoženjskem stanju, ki ga je dodatno dopolnil 29. 2. 2012.
- V postopku nadzora je komisija zaznala nekatere nejasnosti glede lastništva nepremičnin oziroma razhajanja med podatki, ki jih je na obrazcih posredoval zavezanec, in podatki, ki jih je pridobila sama komisija; na poziv komisije je zavezanec nejasnosti razumljivo, celovito in preverljivo pojasnil.
- **UGOTOVITEV NADZORA: komisija pri zavezancu ni ugotovila kršitev zakona glede obveznosti poročanja komisiji, neskladnosti med vrednostmi ugotovljenega dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero**

davčnih obveznosti, in prijavljenega premoženja oziroma nesorazmernega povečanja premoženja na območju Republike Slovenije v času opravljanja njegovih javnih funkcij.

14 **ZORAN JANKOVIĆ**, v času nadzora poklicni župan Mestne občine Ljubljana in predsednik parlamentarne stranke Pozitivna Slovenija (PS):

- Zoran Janković je zavezanec za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem postal 17. 11. 2006, ko je bil izvoljen za župana Mestne občine Ljubljana. Kot župan in nekaj časa poslanec Državnega zbora RS je bil ves čas zavezanec po ZPKor oziroma od dne 5. 6. 2010 po ZIntPK. Komisiji je o svojem premoženjskem stanju prvič poročal po nastopu županske funkcije dne 18. 12. 2006, nakar pet let komisiji ni posredoval nobenih dopolnitev oziroma sprememb premoženjskega stanja. V času pred zadnjimi državnoborskimi volitvami – konkretno dne 30. 11. 2011 – je zavezanec poslal dopolnitev, s katero je prijavo o premoženjskem stanju iz leta 2006 dopolnil s podatki o nepremičninah in delnicah. Dne 20. 1. 2012 je prek elektronskega obrazca skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK-B oddal novo poročilo o svojem celotnem premoženjskem stanju.
- V postopku nadzora je komisija zaznala več razhajanj med podatki, ki jih je na obrazcih posredoval zavezanec, in podatki, ki jih je v okviru svojih nadzornih pristojnosti pridobila sama komisija. V postopku nadzora je komisija tudi prejela oziroma pridobila podatke in dokumente od DURS, ki so dodatno utemeljevali sum kršitev določb ZPKor in ZintPK o obveznostih javnega funkcionarja kot zavezanca za nadzor premoženja. Z zavezancem je komisija dne 14. 6. 2012 opravila razgovor, v katerem ga je soočila z ugotovljenimi neskladji in pozvala k dodatnim pojasnilom glede do tedaj ugotovljenih dejstev ter okoliščin. Na razgovoru, ki je potekal pred senatom komisije, so bili poleg zavezanca prisotni vsi trije člani senata komisije, vodja Službe za nadzor in preiskave na komisiji ter strokovna tajnica senata komisije. Razgovor je evidentiran in zavarovan v obliki tonskega, avdio posnetka (izvirnik hrani komisija, kopija pa je bila posredovana zavezancu), zavezanec se je razgovora udeležil sam (brez pravnega pooblaščenca). Zavezanec je bil na razgovoru poučen o svojih zakonskih pravicah in dolžnostih, vključno z izrecnim pojasnilom, da je v skladu z zakonom dokazno breme pri nadzoru nad premoženjskim stanjem funkcionarjev na zavezancu. V samem razgovoru zavezanec ni podal prepričljivih oziroma celovitih pojasnil, na nekatera vprašanja pa je pojasnil, da se zaradi časovne oddaljenosti dogodkov ne spomni in na vprašanje ni vedel odgovoriti. Zato je komisija zavezancu po razgovoru omogočila, da na posamezna vprašanja poda pisna pojasnila, ki jih je od njega prejela dne 27. 6. 2012. **Tako je komisija tekom nadzornega postopka dala zavezancu več možnosti, da ustno in/ali pisno pojasni odprta vprašanja glede njegovega premoženjskega stanja, in ga tudi izrecno opozorila, da je dokazno breme po zakonu, da morebitna neskladja celovito in razumljivo pojasni komisiji, na njem.**
- UGOTOVITEV NADZORA (podrobneje spodaj v posebnem razdelku): ***komisija je ugotovila sistematično in večkratno kršitev zakonske obveznosti poročanja o premoženjskem stanju glede razpolaganja z gotovino, vrednostnimi papirji in o spremembah/povečanju finančnih sredstev na bančnih računih (v vrednosti prek 2,4 mio. EUR); komisija je tudi ugotovila, da je del finančnih prilivov (208.000 EUR) v obdobju štirih mesecev leta 2011 prispel na bančni račun zavezanca iz naslova verižnih transakcij, ki imajo svoj začetek v podjetju, ki posluje z Mestno občino Ljubljana; ta sredstva niso samo neprijavljena komisiji, ampak so tudi izrazito obremenjena s korupcijskimi tveganji, tveganji za nedovoljeno lobiranje, nasprotje interesov v najširšem smislu in sumom zlorabe položaja.***

15 **IVAN JANEZ JANŠA**, v času nadzora predsednik vlade in predsednik parlamentarne stranke Slovenska demokratska stranka (SDS):

- Ivan Janez Janša je kot javni funkcionar na različnih funkcijah (predsednik vlade, poslanec, minister) že od uveljavitve ZPKor leta 2004 neprekinjeno zavezanec za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem – najprej po ZPKor in od dne 5. 6. 2010 po ZIntPK. Komisiji je večkrat poročal o svojem premoženjskem stanju oziroma njegovih spremembah: prvič 7. 2. 2005, nato pa še 15. 10. 2007, 12. 12. 2008, 3. 11. 2010 in 3. 10. 2011. Dne 30.

1. 2012 je prek elektronskega obrazca skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK–B oddal novo poročilo o svojem celotnem premoženjskem stanju.

- V postopku nadzora je komisija zaznala več razhajanj med podatki, ki jih je na obrazcih posredoval zavezanec, in podatki, ki jih je pridobila sama komisija. Zato je komisija dne 13. 4. 2012 zavezanca pisno pozvala k dodatnim pojasnilom, nato pa dne 5. 9. 2012 z zavezancem opravila razgovor, v katerem ga je soočila z ugotovljenimi neskladji in pozvala, da glede tega dodatno pojasni ugotovljena dejstva ter okoliščine. Na razgovoru pred komisijo so bili poleg zavezanca prisotni vsi trije člani senata komisije, vodja Službe za nadzor in preiskave na komisiji ter strokovna tajnica senata komisije. Razgovor je evidentiran v obliki tonskega, avdio posnetka (izvirnik hrani komisija, kopija pa je bila posredovana zavezancu), zavezanec se je razgovora udeležil sam (brez pravnega pooblaščenca). Zavezanec je bil na razgovoru poučen o svojih zakonskih pravicah in dolžnostih, vključno z izrecnim pojasnilom, da je v skladu z zakonom dokazno breme pri nadzoru nad premoženjskim stanjem funkcionarjev na zavezancu. Na samem razgovoru zavezanec ni prepričljivo ali celovito odgovoril na vsa vprašanja komisije, pri nekaterih vprašanih se zaradi časovne oddaljenosti dogodkov ni spomnil in ni dal podrobnejšega odgovora. Zato mu je komisija omogočila še, da na posamezna vprašanja poda pisna pojasnila, ki jih je od njega prejela 1. 10. 2012. **Tako je komisija tekom nadzornega postopka dala zavezancu več možnosti, da ustno in/ali pisno pojasni odprta vprašanja glede njegovega premoženjskega stanja, predvsem razlike med ugotovljenim dejanskim in prijavljenim premoženjem, in izvora tega premoženja ter ga tudi izrecno opozorila, da je dokazno breme, da morebitna neskladja celovito in razumljivo pojasni komisiji, po zakonu na njem.**

- UGOTOVITEV NADZORA (podrobneje spodaj v posebnem razdelku): ***komisija je pri zavezancu ugotovila večkratno kršitev zakonske obveznosti poročanja o premoženjskem stanju glede razpolaganja z gotovino, lastništva nepremičnin, lastništva premičnin ter prevzemanja jamstev in poroštev; nadalje je komisija ugotovila, da se je premoženje zavezancu – glede na ugotovljene uradne vire dohodkov in premoženja – v nadzorovanem obdobju nesorazmerno in nepojasnjeno povečalo za najmanj 210.000 EUR; komisija je tudi ugotovila, da je zavezanec v nadzorovanem obdobju kot obliko sofinanciranja nakupa nepremičnine od zasebnega podjetja s pravnim poslom na škodo zasebnega podjetja pridobil premoženjsko korist v višini cca. 100.000 EUR, pri čemer je bila omenjeni posel po ugotovitvah komisije obremenjen z izrazitimi korupcijskimi tveganji in sumi zlorabe položaja.***

16 **LJUDMILA NOVAK**, v času nadzora ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu ter predsednica parlamentarne stranke Nova Slovenija (NSi):

- Ljudmila Novak je zavezanka za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem postala 20. 7. 2004, ko je začela opravljati funkcijo poslanke v Evropskem parlamentu. Po prenehanju mandata leta 2009 in do izvolitve v državni zbor leta 2011 ni bila zavezanka po ZPKor in ZIntPK. Dne 10. 2. 2012 je začela opravljati funkcijo ministric za Slovence v zamejstvu in po svetu. Komisiji je o svojem premoženjskem stanju poročala trikrat – po nastopu prve funkcije dne 28. 2. 2005 in nato dne 21. 1. 2012 ter 31. 1. 2012 prek elektronskega obrazca skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK-B. V postopku nadzora je komisija zaznala nekatere nejasnosti glede lastništva vrednostnih papirjev oziroma razhajanja med podatki, ki jih je na obrazcih posredovala zavezanka, in podatki, ki jih je pridobila sama komisija; na poziv komisije je zavezanka nejasnosti razumljivo, celovito in preverljivo pojasnila.

- UGOTOVITEV NADZORA: ***komisija pri zavezanki ni ugotovila kršitev zakona glede obveznosti poročanja komisiji, neskladnosti med vrednostmi ugotovljenega dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero davčnih obveznosti, in prijavljenega premoženja oziroma nesorazmernega povečanja premoženja na območju Republike Slovenije v času opravljanja njenih javnih funkcij.***

17 **BORUT PAHOR**, v času odreditve nadzora poslanec državnega zbora ter predsednik parlamentarne stranke Socialni demokrati (SD), v času zaključka nadzora predsednik republike:

- Borut Pahor je zaradi opravljanja različnih javnih funkcij (poslanec, predsednik državnega zbora, predsednik vlade, predsednik države) že od uveljavitve ZPKor leta 2004 neprekinjeno zavezanec za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem – najprej po ZPKor in od dne 5. 6. 2010 po ZIntPK. Komisiji je večkrat poročal o svojem premoženjskem stanju oziroma njegovih spremembah: prvič 21. 2. 2005, nato pa še 24. 3. 2006, 8. 3. 2007, 3. 12. 2008, 1. 7. 2010, 12. 1. 2011 in 5. 5. 2011. Dne 25. 1. 2012 je prek elektronskega obrazca skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK-B oddal novo poročilo o svojem celotnem premoženjskem stanju, ki ga je dodatno dopolnil 5. 7. 2012. V postopku nadzora je komisija zaznala na nekatere nejasnosti glede lastništva vrednostnih papirjev oziroma razhajanja med podatki, ki jih je na obrazcih posredoval zavezanec, in podatki, ki jih je pridobila sama komisija; na poziv komisije je zavezanec nejasnosti razumljivo, celovito in preverljivo pojasnil.
- **UGOTOVITEV NADZORA:** komisija pri zavezancu **ni ugotovila kršitev zakona glede obveznosti poročanja komisiji, neskladnosti med vrednostmi ugotovljenega dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero davčnih obveznosti, in prijavljenega premoženja oziroma nesorazmernega povečanja premoženja na območju Republike Slovenije v času opravljanja njegovih javnih funkcij.**

18 **GREGOR VIRANT**, v času nadzora predsednik državnega zbora in predsednik parlamentarne stranke Državljanska Lista (DL):

- Gregor Virant je zavezanec za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem komisiji postal 3. 12. 2004, ko je nastopil funkcijo ministra za javno upravo. Razen v obdobju po zaključku funkcije ministra konec leta 2008 do izvolitve za poslanca leta 2011 je bil kot javni funkcionar ves čas zavezanec po ZPKor in od nastopa funkcije poslanca v decembru 2011 po ZIntPK. Komisiji je o premoženjskem stanju poročal dvakrat, obkrat po nastopu funkcije – prvič 21. 2. 2005, dne 20. 1. 2012 je prek elektronskega obrazca skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK-B oddal novo poročilo o svojem celotnem premoženjskem stanju. V postopku nadzora komisija ni ugotovila nobenih nejasnosti oziroma razhajanj med podatki, ki jih je na obrazcih posredoval zavezanec, in podatki, ki jih je pridobila sama komisija.
- **UGOTOVITEV NADZORA:** komisija pri zavezancu **ni ugotovila kršitev zakona glede obveznosti poročanja komisiji, neskladnosti med vrednostmi ugotovljenega dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero davčnih obveznosti, in prijavljenega premoženja oziroma nesorazmernega povečanja premoženja na območju Republike Slovenije v času opravljanja njegovih javnih funkcij.**

19 **RADOVAN ŽERJAV**, v času nadzora minister za gospodarski razvoj in tehnologijo in predsednik parlamentarne stranke Slovenska ljudska stranka (SLS):

- Radovan Žerjav je zavezanec za prijavo in nadzor nad premoženjskim stanjem postal 12. 9. 2007, ko je nastopil funkcijo ministra za promet. Od tega obdobja dalje je bil kot poslanec in minister ves čas zavezanec po ZPKor in od dne 5. 6. 2010 po ZIntPK. Komisiji je večkrat poročal o svojem premoženjskem stanju oziroma njegovih spremembah: prvič 30. 9. 2007, nato pa še 24. 11. 2008, 17. 6. 2009, 5. 4. 2011, 19. 9. 2011 in 13. 10. 2011. Dne 22. 1. 2012 je prek elektronskega obrazca, skladno z 31. členom prehodnih in končnih določb novele ZIntPK-B, oddal novo poročilo o svojem celotnem premoženjskem stanju. V postopku nadzora komisija ni ugotovila nobenih nejasnosti oziroma razhajanj med podatki, ki jih je na obrazcih posredoval zavezanec, in podatki, ki jih je pridobila sama komisija.

UGOTOVITEV NADZORA: komisija pri zavezancu **ni ugotovila kršitev zakona glede obveznosti poročanja komisiji, neskladnosti med vrednostmi ugotovljenega dejanskega premoženja, ki je osnova za odmero davčnih obveznosti, in prijavljenega premoženja oziroma nesorazmernega povečanja premoženja na območju Republike Slovenije v času opravljanja njegovih javnih funkcij.**

* * *

UGOTOVITVE NADZORA NAD PREMOŽENJSKIM STANJEM ZORANA JANKOVIĆA

20 V postopku nadzora nad premoženjskim stanjem zavezanca Zorana Jankovića, župana Mestne občine Ljubljana in predsednika parlamentarne stranke PS, je komisija ugotovila:

1. da je zavezanec v času opravljanja funkcije župana in poslanca v nadzorovanem obdobju med 17. 11. 2006 in 24. 5. 2012 večkrat kršil ZPKor in od 5. 6. 2010 dalje tudi določbe ZIntPK o obveznosti sporočanja podatkov o svojem premoženjskem stanju s tem, ker komisiji:

a) ni prijavil v zakonskem roku

- lastništva dela nepremičnin (gozd, štiri parc. št. v k.o. Rudnik), ki jih je imel v lasti že leta 2006 in bi jih zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji že s prvim obrazcem za poročanje, ki ga je oddal leta 2006; te nepremičnine je zavezanec prijavil šele v predvolilnem obdobju leta 2011;
- lastništva vrednostnih papirjev, in sicer 980 delnic Luke Koper, ki bi jih moral po 37. členu ZPKor prijaviti najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2007; te vrednostne papirje je zavezanec prijavil šele v predvolilnem obdobju leta 2011.

b) sploh ni prijavil

- lastništva in poslovanja z vrednostnimi papirji KRKE v obdobju od leta 2007 do leta 2009, katerih vrednosti so presegle mejno vrednost za poročanje o spremembah premoženjskega stanja skladno z drugim odstavkom 37. člena ZPKor;
- razpolaganja z gotovino, položeno na transakcijski račun pri bankah v višini 29.500,00 EUR v letu 2007, kar je bil zavezanec skladno z drugim odstavkom 37. člena ZPKor dolžan sporočiti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2007;
- razpolaganje/pridobitev denarnih sredstev velikih zneskov, ki po ugotovitvah komisije izhajajo iz nakazil različnih pravnih oseb kot poplačilo dolga, kar je bil po ZPKor in od 5. 6. 2010 po ZIntPK dolžan storiti:
  - v letu 2007 **ni poročal** sprememb denarnih sredstev v višini: **167.983,57 EUR**;
  - v letu 2008 **ni poročal** sprememb denarnih sredstev v višini: **631.449,71 EUR**;
  - v letu 2009 **ni poročal** sprememb denarnih sredstev v višini: **304.835,67 EUR**;
  - v letu 2010 **ni poročal** sprememb denarnih sredstev v višini: **361.609,82 EUR**;
  - v letu 2011 **ni poročal** sprememb denarnih sredstev v višini: **273.732,38 EUR**.

2. da je zavezanec v času opravljanja funkcije župana in poslanca v nadzorovanem obdobju med 17. 11. 2006 in 24. 5. 2012 prejel več denarnih nakazil kot poplačilo dolga od različnih pravnih oseb v skupnem znesku najmanj 2,4 mio. EUR. Od tega je v štirih mesecih leta 2011 zavezanec kot končni prejemnik na svoj TRR prejel skupno 208.000,00 EUR iz zaporednega oz. verižnega prenakazovanja med računi gospodarskih subjektov v vplivnem krogu družine Janković, pri čemer je začetek denarne verige pri podjetju, ki posluje z Mestno občino Ljubljana, v kateri opravlja zavezanec javno funkcijo poklicnega župana. Omenjene transakcije so zaradi načina, okoliščin, dinamike in zneskov obremenjene z izrazitimi korupcijskimi tveganji, tveganji, povezanimi z nedopustnim lobiranjem, in s tveganji za nasprotje interesov.

3. da se je zavezanec kot javni funkcionar zavedal oziroma bi se mogel in moral zavedati, da z opustitvijo dolžnega sporočanja sprememb/povečanja premoženja krši določbe prej veljavnega ZPKor in pozneje ZIntPK, s tem pa se izogibal nadzoru nad premoženjskim stanjem od za to pristojne institucije, v istem času pa je pred javnostjo večkrat poudarjal, da je svoje premoženje skladno z zakonskimi obveznostmi prijavil komisiji; in to ob dejstvu, da je po prvotni (nepopolni) oddaji prijave premoženja komisiji pridobil (in porabil) prek 2,8 mio. EUR sredstev na bančnih računih, tega pa komisiji nikoli ni sporočil. **Tako ravnanje predstavlja neposredno kršitev zakona s področja prijave premoženjskega stanja, hkrati pa gre tudi za ravnanje v nasprotju z dolžno integriteto javnega funkcionarja, ki ni zgolj abstraktno-etični pojem in stvar morale posameznika, ampak gre za enega temeljnih etičnih standardov v javnem življenju, od leta 2010 pa integriteto izrecno opredeljuje in zahteva tudi ZIntPK.**

OBRAZLOŽITEV

(i) Ugotovljene kršitve zakona glede neporočanja komisiji

- 21 Zavezanec je komisiji v vsem času opravljanja javne funkcije o premoženjskem stanju poročal samo dvakrat – ob nastopu županske funkcije leta 2006 in nato leta 2012, ko so morali vsi funkcionarji na podlagi spremembe zakona oddati nove prijave celotnega premoženjskega stanja v elektronski obliki; dodatno je v predvolilnem času zavezanec leta 2011 komisiji posredoval še nekatera dopolnila prvotne prijave. **Na podlagi primerjave dejanskega premoženjskega stanja zavezanca, ki ga je v nadzoru ugotovila komisija, in premoženjskega stanja, kot izhaja iz njegovih prijav komisiji, je komisija nesporno ugotovila, da je zavezanec v času opravljanja svoje funkcije od leta 2006 sistematično opuščal svojo zakonsko dolžnost celovite in pravočasne prijave premoženjskega stanja oziroma sprememb skladno z zakonom.**
- 22 Na podlagi bančnih podatkov, ki jih je pridobila komisija, je zavezanec v nadzorovanem obdobju (17. 11. 2006 do dne 24. 5. 2012) na svoje bančne račune, ki jih ima odprte pri bankah v Sloveniji, prejel skupno 2.990.886,84 EUR, od tega za približno 2,4 milijona EUR nakazil, ki niso povezana z rednim osebnim dohodkom oziroma drugimi običajnimi prilivi, o katerih ni potrebno posebej poročati (npr. vračila dohodnine, avtorski honorarji ipd.). Tako ZPKor (37. člen) kot ZIntPK (43. člen) od zavezancev za prijavo in nadzor premoženjskega stanja zahtevata, da ti komisiji najmanj enkrat letno poročajo o vseh spremembah (razen omenjenih – plače in drugi dohodki, ki so razvidni iz dohodninske napovedi) na bančnih računih, ki presegajo določeno vrednost. Podrobnejše zakonske obveznosti v zvezi s tem so pojasnjene v uvodnih pojasnilih tega poročila.
- 23 **Kljub temu, da se je realno premoženje zavezanca od njegove prve prijave premoženja komisiji leta 2006 letno spreminjalo v zneskih, ki presegajo več sto tisoč evrov, tega zavezanec ni nikoli sporočil komisiji.** Komisija tako ugotavlja, da je zavezanec sistematično kršil obveznost poročanja o spremembah premoženjskega stanja glede denarnih sredstev pri bankah, in sicer:
- komisiji ni poročal spremembe stanja denarnih sredstev pri banki za leto 2006 v višini **167.983,57** EUR (preračunano iz SIT; v znesek ni všteti osebni dohodek);
  - komisiji ni poročal spremembe stanja denarnih sredstev pri banki za leto 2007 v višini **631.449,71** EUR (v znesek ni všteti osebni dohodek in vračilo preplačila dohodnine);
  - komisiji ni poročal spremembe stanja denarnih sredstev pri banki za leto 2008 v višini **304.835,67** EUR (v znesek ni všteti osebni dohodek);
  - komisiji ni poročal spremembe stanja denarnih sredstev pri banki za leto 2009 v višini **361.609,82** EUR (v znesek ni všteti osebni dohodek);
  - komisiji ni poročal spremembe stanja denarnih sredstev pri banki za leto 2010 v višini **273.732,38** EUR (v znesek ni všteti osebni dohodek).

- 24 Soočen s to ugotovitvijo je na razgovoru pred komisijo zavezanec zgolj pojasnil, da ni vedel, da mora te spremembe sporočiti komisiji, ter obenem izrazil mnenje, da se njegovo premoženje glede na prijavo iz leta 2006 ni povečalo: **»Glede sprememb enostavno ne vem povedat. Nisem čutil potrebe, ker se premoženje ni spremenilo.«**
- 25 Morebitno nepoznavanje zakonskih obveznosti in dolžnosti ne more biti opravičljiv razlog za kršitev zakona. Če bi zavezanec katero od prejetih nakazil pozabil ali iz katerega drugega razloga o njem ne bi poročal oziroma bi poročal z zamudo, bi komisija njegovo pojasnilo z razumevanjem sprejela v proučitev. Ker tega ni bilo, **komisija navedbe zavezanca v tem delu utemeljeno ocenjuje kot nezadostne in kot sistematičen pristop k izogibanju prijavljanja sprememb v premoženjskem stanju.** V nasprotju z njegovimi trditvami je komisija ocenila, da se je zavezanec svojih zakonskih dolžnosti poročanja zavedal že takrat, ko je leta 2006 prvič (in do leta 2012 edinkrat) oddal prijavo premoženjskega stanja, naslednjič je to sicer storil (spet nepopolno) šele v predvolilnem času leta 2011, ko je postalo vprašanje premoženja kandidatov ena osrednjih predvolilnih tem, oboje pa dokazuje, da se je zakonske dolžnosti pri nadzoru premoženja zelo dobro zavedal. Poleg tega je zavezanec v času opravljanja svoje funkcije večkrat javno izjavil in zagotavljal, da je svoje premoženje v celoti prijavil pristojnim organom. Pri tem je komisija dodatno upoštevala, da je zavezanec po izobrazbi ekonomist in je bil dolga leta vodilni menedžer v velikih gospodarskih subjektih, kjer je upravljal ali nadzoroval upravljanje s finančnimi sredstvi, tako da so mu standardi transparentnega, odgovornega in poštenega finančnega poslovanja tudi iz tega obdobja zelo dobro znani oziroma bi mu morali biti znani. **Komisija prav tako ne dvomi, da se zavezanec zaveda in pozna kvalitativno ter vsebinsko razliko med terjatvijo (dolgom) na eni strani in njenim poplačilom, ki privede do realne spremembe v premoženju, na drugi strani.**
- 26 Nadalje je komisija upoštevala dejstvo, da gre za politika, ki opravlja eno najvidnejših javnih funkcij v slovenskem političnem prostoru, saj je predsednik največje parlamentarne stranke, in ki se obenem v tej vlogi javno sklicuje na transparentnost svojega premoženja ter prav tako javno poudarja, da je vse svoje premoženje v skladu z zakonom prijavil pristojnim organom. Oseba z vsemi temi lastnostmi in znanjem se po mnenju komisije ne more verodostojno sklicevati na to, kako je mislila oziroma verjela, da prek 2,4 milijona EUR, ki jih je poleg plače skupaj prejela na svoje bančne račune v času opravljanja funkcije, ni povečanje premoženja, katero je kot javni funkcionar dolžna prijaviti komisiji, ki je po zakonu zadolžena za nadzor nad premoženjskim stanjem javnih funkcionarjev. Zavezanec je bil na razgovoru pred senatom komisije dne 14. 6. 2011 vprašan po izvoru gotovine, ki jo je položil na svoj TRR pri Banki Koper, d.d., pri čemer je povedal, da se ne spomni točno, iz katerega vira je v letih 2007, 2010 in 2011 prejemal gotovinska sredstva v skupni vrednosti 36.300 EUR, ki jih je v tem obdobju večkrat zaporedoma polagal na svoj transakcijski račun (omenil je možnost, da je šlo za vračila posojil, danih v ožjem družinskem krogu, vendar nadaljnih izkazov ali dokazil kljub pozivu komisije ni predložil).
- 27 Glede drugega argumenta – da se njegovo premoženje dejansko ni v ničemer povečalo, ker je šlo pri vseh teh finančnih nakazilih zgolj za poplačevanje večmilijonske terjatve, ki jo je leta 2006 prijavil komisiji – pa se je navsezadnje tudi zavezanec na razgovoru na komisiji strinjal, da v smislu premoženjskega stanja **ni mogoče enačiti abstraktne terjatve na papirju v razmerju do podjetja v lasti njegovih otrok (ki je bilo dalj časa nelikvidno) na eni strani in konkretnih finančnih sredstev na tekočem računu, ki jih je zavezanec v nadzorovanem obdobju porabil za financiranje osebnih potreb in potreb njegove družine, na drugi strani.**
- 28 **Komisija nazadnje poudarja, da se pričujoče ugotovitve nanašajo le na premoženje zavezanca v Republiki Sloveniji, saj zaradi zakonskih omejitev ni mogla preveriti morebitnega premoženja v tujini,** kar bi bilo tudi v javnem interesu transparentnega delovanja in nadzora osebnega premoženja javnega funkcionarja. Komisija prav tako **ni imela pravne podlage za pregled premoženjskega stanja vseh družinskih članov zavezanca, da bi lahko odpravila dvome v zakonitost virov njihovega premoženja v povezavi z izvorom premoženja zavezanca.** Bi pa bilo to v konkretnem primeru po oceni komisije vsekakor potrebno, glede na to, da je komisija v postopku nadzora nesporno ugotovila, da se **prihodki in odhodki zavezanca močno prepletajo s premoženjem ostalih družinskih članov, ne samo v smislu upniško-dolžniških razmerij, ampak tudi glede plačevanja rednih življenjskih stroškov, letovanj ipd.** S tem je bilo delo komisije v danem primeru bistveno omejeno, saj je na podlagi ugotovljenih dejstev in tudi javno dostopnih

podatkov očitno, da premoženja (prihodkov in odhodkov) zavezanca ni mogoče v celoti obravnavati ločeno od premoženja njegove ožje in širše družine, ker se to tesno prepleta.

29 **Opustitve dolžnega poročanja s strani zavezanca pri obeh temeljnih oblikah kršitev dolžnega ravnanja pri nadzoru premoženja hkrati predstavljajo tveganje za korupcijo, nasprotje interesov ter druga nezakonita ali neetična ravnanja. Spričo ugotovljenih kršitev zakonske dolžnosti poročanja in okoliščin pridobivanja denarnih sredstev, kot so opisane v naslednjem razdelku, je zavezanec sam vzpostavil utemeljen dvom v zakonitost in transparentnost svojega premoženja, pridobljenega v času opravljanja javne funkcije. V zvezi s tem komisija ugotavlja, da je zavezanec ravnal v nasprotju s pričakovanim delovanjem in odgovornostjo – integriteto javnega funkcionarja in uradne osebe pri preprečevanju ter odpravljanju tovrstnih tveganj, ki ogrožajo integriteto javne funkcije in zaupanje javnosti v institucijo, v kateri to funkcijo opravlja (ZIntPK, člen 4, točka 3).**

(ii) Izkazana korupcijska tveganja, tveganja nasprotja interesov in sum zlorabe položaja

30 Zavezanec je v nadzorovanem obdobju med 17. 11. 2006 in 24. 5. 2012 pridobil uradno izkazane dohodke v skupni vrednosti 2.990.886,84 EUR, med drugim: 173.280,44 EUR iz naslova plač za opravljanje javne funkcije, iz naslova plačila sejin 2210,24 EUR ter vrnitev preplačane dohodnine v znesku 1778,05 EUR. **Kot izhaja iz finančne analize odhodkov in prihodkov zavezanca, tekoča poraba zavezanca bistveno presega višino njegove plače oziroma dohodkov, ki jih prejema kot župan MOL.** Npr. v letu 2009 je zavezanec prejel cca. 32.000 EUR neto plače, v istem letu pa je (glede na odlive iz TRR) porabil cca. 370.000 EUR, kar pomeni, da je **za financiranje svojih življenjskih stroškov porabil 11-krat več, kot je znašala njegova funkcionarska plača. To samo po sebi ni sporno, če ni obremenjeno s korupcijskimi tveganji in ima funkcionar neodvisen in transparenten dodaten vir premoženja. V tem primeru po ugotovitvah komisije ni tako. In to ne samo zaradi neporočanja teh sprememb komisiji. Glavni vir premoženja in prihodkov zavezanca predstavlja prav vračanje dolga zavezancu na podlagi posojilne pogodbe med družinskim podjetjem Electa in zavezancem, pri čemer podjetja v vplivnem krogu Electe znaten del poslov opravljajo v povezavi z nepremičninami na območju Mestne občine Ljubljana. Dodatno je ugotovljeno, da posredni ali neposredni vir poplačil dolga zavezanca v določenem delu predstavlja tudi podjetje, ki veliko posluje z MOL.**

31 Po nespornih ugotovitvah komisije je zavezanec v nadzorovanem obdobju največji del komisiji neprijavljenih sredstev prejel od pravnih oseb (Electa, d.o.o.¹, Electa naložbe, d.o.o.² in KLM, d.d.³), ki so lastniško in osebno povezane z družino zavezanca, in sicer v skupni vrednosti 2,4 mio. EUR. Od tega 1,5 mio. EUR od podjetja Electa, d.o.o., 580.000 EUR od Electa naložbe, d.o.o. in 280.000 EUR od KLM, d.d. (oziroma danes d.o.o.). Večino omenjenih sredstev je zavezanec torej prejel neposredno ali posredno od podjetja Electa, d.o.o. v družinski lasti, s katerim je še pred nastopom funkcije sklenil posojilno pogodbo (terjatev do ELECTA HOLDING v višini 1.884.300.00,00 SIT; terjatev do ELECTA INŽENIRING v višini 1.526.323.873,00 SIT).

32 **Komisija je med nadzornim postopkom ugotovila ponavljajoč vzorec, po katerem je zavezanec v letih 2010 in 2011 večkrat dosegel oz. se približal odobrenemu limitu negativnega stanja na osebni TRR in je bil torej pred tem, da njegov osebni TRR postane nelikviden.** V takšnih primerih je zavezanec vedno prejel večje nakazilo od družbe Electa, d.o.o. ali KLM, d.o.o. Komisija je pri tem v dveh spodaj podrobneje predstavljenih primerih **ugotovila tesno časovno povezanost med doseganjem limita na TRR zavezanca, odhodki podjetja Grep, d.o.o., ki posluje z MOL, in prihodki na osebni TRR zavezanca.** Z vidika ocenjevanja korupcijskih tveganj, integritete javne funkcije in institucije ter tveganja za nasprotje interesov je pri tem pomemben podatek, da je MOL od leta 2010 do leta 2012 s podjetjem Grep, d.o.o. poslovala v skupni vrednosti 16.181.792,89 EUR.

¹ Electa, d.o.o.: družbeniki: Electa Holding, d.o.o. in Electa, d.o.o.; zastopnik: Damjan Jankovič.

² Electa Naložbe, d.o.o.: družbeniki: Electa Holding, d.o.o.; zastopnik: Damjan Jankovič.

³ KLM Naložbe, d.d.: družbeniki: Zoran Jankovič (župan MOL), Aleš Čerin (podžupan MOL), Jadranka Dakić (občinska svetnica MOL), Marjan Sedej; zastopnik: Damjan Jankovič.

- 33 Zavezanec je na razgovoru senatu komisije na vprašanje, na kakšen način pride do posameznih izplačil na njegov TRR, odgovoril: »**Ko rabim denar, pokličem, pa rečem, dragi moj sine, je čas, da kaj vrneš atu... . Približno tako izgleda.**« Potem je na izrecno vprašanje komisije dodal, da ga ne zanima, od kje sinu denar.
- 34 Takšnim dejanjem oz. situacijam so se javni funkcionarji in uradne osebe dolžni ne le izogibati, ampak jih morajo v skladu s pričakovanim delovanjem in odgovornostjo preprečevati ter odpravljati, tako kot izhaja iz 3. točke 4. člena ZIntPK, ki v skladu z namenom zakonodajalca določa, kaj pri krepitvi pravne države in transparentnosti ter preprečevanju korupcije in nasprotja interesov pomeni in kaj zahteva načelo integritete. Nenazadnje, zavezanec je kot poklicni župan in odgovorna oseba občine odgovoren za preprečevanje ter obvladovanje oz. upravljanje tovrstnih tveganj tudi po določbah ZIntPK o načrtu integritete. Zavezanec bi se zato po oceni komisije takšnim ravnanjem bil dolžan izogniti in na ta način preprečiti nastanek upravičenega dvoma javnosti v lastno integriteto kot tudi integriteto javne funkcije župana, ki jo opravlja v MOL. Namen (*ratio*) zakonskih določb o integriteti in načrtu integritete je namreč tudi v tem, da zavezanci s spoštovanjem zakona in ukrepov nadzora tveganja ter očitke korupcije, nasprotja interesov in drugih nezakonitih ali neetičnih ravnanj pri spremembah njihovega premoženja preprečujejo, odvrtačo ter jih tako učinkovito obvladujejo. V danem primeru zavezanec temu ni sledil, zakonsko dolžnost sporočanja vseh sprememb/povečanja premoženja je opustil, čeprav se je zavedal ali bi se mogel in moral zavedati, da s tem krši zakon in slabi zaupanje v pošteno ter odgovorno upravljanje javne funkcije oziroma nedopustno krepki dvom v zakonito, pošteno in smotrno/gospodarno delovanje in poslovanje občine. **Kot izhaja iz nadaljevanja, so v določenem delu viri sprememb/povečanj premoženja zavezanca močno obremenjeni s tveganji nasprotja interesov in s korupcijskimi tveganji, v posameznih elementih pa je komisija zaznala tudi sume kaznivih dejanj, ki so predmet obravnave v predkazenskem postopku.**
- 35 Preverjeni podatki in dejstva potrjujejo, da je zavezanec v štirih mesecih leta 2011 kot končni prejemnik prejel več nakazil v skupnem znesku 208.000 EUR iz zaporednega oz. verižnega prenakazovanja (kolobarjenja) finančnih sredstev med računi gospodarskih subjektov, pri čemer se je denarni tok pričel pri podjetju Grep, d.o.o., ki posluje z Mestno občino Ljubljana. Ker so v bili v verigo vpleteni gospodarski subjekti v vplivnem poslovnem krogu podjetja Electa, ki je v lasti družinskih članov zavezanca, so tveganja za korupcijo, nasprotje interesov ter druga nezakonita in neetična ravnanja v danem primeru očitna ter izrazita. **Komisija ugotavlja, da je v letu 2011 v sistemu Electa zmanjkalo likvidnih sredstev, hkrati pa je (skoraj) nelikviden na svojem osebnem računu postal zavezanec. V tem primeru je likvidna sredstva, ki so delno končala na osebnem TRR zavezanca, zagotovilo podjetje Grep, d.o.o.**
- 36 V postopku nadzora je komisija ugotovila dva primera, ko je v istem dnevu po nakazilu, ki ga je izvršil Grep, d.o.o., večja vsota denarja po verižnih transakcijah prek drugih podjetij končala na osebnem računu zavezanca. Prvi je primer z dne 15. 4. 2011, ko je prek veriženja (Grep–Baza Dante–KLM–Zoran Jankovič) isti dan zavezanec na TRR prejel 40.000 EUR. Drugi je primer z dne 26. 8. 2011, ko je prek iste verige isti dan zavezanec na TRR prejel 100.000 EUR.
- 37 Skupno je bilo v obdobju od 15. 4. 2011 do 26. 8. 2011 – torej v obdobju štirih mesecev – po opisani verigi transakcij na račun podjetja KLM, d.o.o. nakazanih cca. 570.000 EUR. V istem časovnem obdobju je zavezanec na svoj osebni račun od KLM, d.o.o. prejel 208.000 EUR. Pri večini omenjenih nakazil je bila rubrika »namen« prazna, pri nekaterih je zabeleženo »asignacija electa – vračilo kredita«. Podjetje KLM, d.o.o. v tem času ni razpolagalo z drugimi omembe vrednimi likvidnimi sredstvi oziroma so ostali prilivi zanemarljivi v primerjavi s prilivom, ki izvira iz podjetja Grep, d.o.o. Z vidika korupcijskih tveganj in tveganj za nastanek nasprotja interesov je relevanten podatek, da je do teh transakcij prišlo običajno neposredno za tem, ko je zavezancu zmanjkalo denarja na njegovem osebnem TRR in ni bil sposoben plačati niti osnovnih življenjskih stroškov (elektrika, komunala, RTV naročnina ipd.); slednje je po ugotovitvah komisije poravnal takoj po prejemu denarja iz omenjenih virov.

38 Primer 1 – veriga transakcij na dan 15. 4. 2011:

Datum:		Priliv:	Odliv:
15/04/2011	GREP D.O.O.		500.000 EUR
15/04/2011	BAZA DANTE D.O.O.	500.000 EUR	100.000 EUR
15/04/2011	KLM NALOŽBE, D.D.	100.000 EUR	40.000 EUR
15/04/2011	ZORAN JANKOVIĆ	40.000 EUR	

39 Primer 2 – veriga transakcij na dan 26. 8. 2011:

Datum:		Priliv:	Odliv:
26/08/2011	GREP D.O.O.		500.000 EUR
26/08/2011	BAZA DANTE D.O.O.	500.000 EUR	392.596 EUR
26/08/2011	KLM NALOŽBE, D.D.	392.596 EUR	100.000 EUR
26/08/2011	ZORAN JANKOVIĆ	100.000 EUR	

40 Soočen z omenjenimi dejstvi, je zavezanec na razgovoru na komisiji **pojasnil, da ga ne zanima in da ne ve, od kje in na kakšen način podjetja, povezana s sinom, dobijo denar za poplačilo dolga, kadar ga potrebuje.** Da pa je prepričan, da je vse zakonito, da za vse obstajajo pravne podlage, posojilne pogodbe, asignacije ipd.; predvsem pa, da vse postopke na MOL vodijo zakonito in transparentno. Kljub vsesplošnemu upadanju pravnih in političnih standardov v zadnjem času v RS komisija tovrstnega pavšalnega zagovora ne more sprejeti, saj gre v konkretnem primeru za enega najvidnejših slovenskih politikov, predsednika največje parlamentarne stranke in župana prestolnice Slovenije. **Tak zagovor je morebiti razumljiv v kazenskem postopku z vidika posameznega obdolženca, ne pa od javnega funkcionarja v postopku nadzora nad premoženjskim stanjem pred komisijo in katerega ravnanja so neločljivo povezana z integriteto in javnim zaupanjem v institucijo, ki jo vodi ter predstavlja.**

41 V pisnem pojasnilu, ki ga je zavezanec naknadno posredoval komisiji, je priložil tudi pojasnilo direktorja podjetja Electa, d.o.o., Damjana Jankovića, ki pravi, da je »družba Electa, d.o.o. družbi Baza Dante, d.o.o. izstavila za 2.222.514,92 EUR faktur (prodaja nepremičnin) in del plačil teh faktur je bil na podlagi asignacije izveden na TRR družbe KLM, d.o.o.. Prav tako je družba Electa, d.o.o. večkrat odobrila posojilo družbi Baza Dante, d.o.o. in večji del vračil posojil je bil na podlagi asignacije izveden na TRR družbe KLM, d.o.o.« Priloženo pojasnilo Damjana Jankovića še pravi: »Dejstvo je, da se je v obdobju od 29.3.2010 do 20.1.2012 velik del plačilnega prometa družbe Electa, d.o.o. na podlagi asignacij izvajal preko družbe KLM, d.o.o., tako, da je tudi zavezanec Zoran Janković del vrnjenih posojil s strani družbe Electa, d.o.o. prejel iz računa KLM, d.o.o. Poudarjam, da Zoran Janković s strani družbe KLM, d.o.o. ni prejel nikakršnih prihodkov ali posojil, še več, do družbe KLM, d.o.o. na dan 31.12.2011 iz naslova danih posojil izkazuje terjatev v višini 1.292.373,84 EUR. Ta sredstva so bila družbi KLM, d.o.o. na podlagi asignacij izplačana direktno s strani družbe Electa, d.o.o.«. Iz navedenega pojasnila izhaja, da je nakazila zavezancu od podjetja KLM, d.o.o. mogoče smiselno enačiti z nakazili od podjetja Electa, d.o.o.

42 Komisija na podlagi pridobljenih podatkov ugotavlja, da je družba Baza Dante, d.o.o. družbi Grep, d.o.o. dne 24. 1. 2012 nakazala 1.000.000 EUR kot vračilo posojila in istega dne še 41.700 EUR kot plačilo obresti. Baza Dante, d.o.o. je omenjena sredstva prejela istega dne od podjetja E-gradnja, d.o.o. iz Zagreba, katerega zastopnik je Damjan Janković. Komisija v okviru svojih pristojnosti ni ugotavljala načina, kako je podjetje E-gradnje, d.o.o. prišlo do omenjenih sredstev za vračilo.

43 Komisija na podlagi vseh omenjenih dejstev in okoliščin ugotavlja ponavljajoči se vzorec, da podjetja v vplivnem krogu družinskega podjetja Electa, d.o.o. na osebni TRR zavezanca po naročilu zavezanca v obliki delnega poplačila dolga

izvajajo denarne transakcije, kadar je zavezanec osebni račun blizu nelikvidnosti. Kot pojasnjeno že zgoraj, je zavezanec na razgovoru pred senatom komisije izpovedal, da kadar potrebuje denar, pokliče sina, **pri čemer ga ne zanima, kako podjetja iz skupine Electa, d.o.o. pridobijo sredstva, da mu jih nakažejo**. Komisija resničnosti te navedbe ne more ne potrditi, ne ovreči, saj nima pooblastil (zaslišanja, prikriti preiskovalni ukrepi ipd.), s katerimi bi lahko ugotavljala oziroma dokazovala, da je zavezanec vnaprej seznanjen z izvorom sredstev, iz katerih dobiva poplačilo dolga, ali da morda celo izrablja svojo funkcijo oziroma vpliv za pridobivanje teh sredstev oziroma to počne kdo od članov njegove družine. Komisija je zato te podatke že odstopila pristojnemu državnemu tožilstvu zaradi preverbe suma storitve kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja; komisija je v tem primeru tudi vključena v specializirano preiskovalno skupino, ki jo je skladno z Zakonom o kazenskem postopku ustanovilo državno tožilstvo. Ne glede na omenjeno je v okviru svojih pristojnosti **komisija lahko ugotovila, da takšno poslovanje javnega funkcionarja predstavlja izrazito sistemsko korupcijsko tveganje in resen sum kršitve 37. člena ZIntPK (»uradna oseba svoje funkcije ali službe ne sme uporabiti zato, da bi sebi ali komu drugemu uresničila kakšen nedovoljen zasebni interes«), obenem pa opozarja, da je ravnanje (in glede na razgovor na komisiji tudi prepričanje zavezanca o svojem »prav«, zlasti pa malomarnost oziroma zanikanje pričakovane in od javnega funkcionarja potrebne skrbnosti za zakonitost izvora prejetega denarja) močno odstopa od standardov integritete, kot jih določa ZIntPK in ki se pričakuje od javnih funkcionarjev.**

44 Komisija je v kontekstu povedanega ugotovila, da se je konec leta 2011 (ko je DURS že pričel voditi postopke iz lastniškega kroga družine Janković) bistveno spremenil način izvajanja transakcij na TRR zavezanca. Po mesecu decembru 2011 na TRR zavezanca ni več nobenih prilivov iz omenjenih podjetij, se je pa obenem po tem mesecu premosorazmerno povečalo dvigovanje večjih vsot gotovine, ki jih je dnevno izvajal sin zavezanca D. J. oziroma so mu omenjena podjetja na osebni TRR nakazovala večje finančne vsote označene kot »posojilo«.

* * *

UGOTOVITVE NADZORA NAD PREMOŽENJSKIM STANJEM IVANA JANEZA JANŠE

45 V postopku nadzora nad premoženjskim stanjem zavezanca Ivana Janeza Janše, predsednika Vlade RS in predsednika stranke SDS, je komisija ugotovila:

1. da je zavezanec v času opravljanja funkcij predsednika vlade in poslanca v nadzorovanem obdobju med 30. 1. 2004 in 24. 5. 2012 kršil ZPKor in od 5. 6. 2010 dalje tudi določbe ZIntPK o obveznosti sporočanja podatkov o svojem premoženjskem stanju s tem, ker komisiji:

a) ni prijavil v zakonskem roku

- nakupa trisobnega stanovanja v Ljubljani, ki ga je pridobil leta 2005 in bi ga zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2005, to pa je storil šele 15. 10. 2007;
- prodaje kmetijskih zemljišč v skupni izmeri 15.437 m² in stavbišča v izmeri 176 m² v katastrski občini Trenta, ki jih je odsvojil dne 20. 7. 2005 in bi to spremembo moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2005, to pa je storil šele 15. 10. 2007;
- nakupa osebnega avtomobila znamke VOLVO XC 70 za 46.000,00 EUR, ki ga je pridobil dne 15. 3. 2007 in bi ga zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2007, to pa je storil šele 12. 12. 2008, pri čemer je zavezanec v prijavi komisiji neresnično prikazal vrednost vozila na 14.500 EUR (vozilo je bilo kupljeno za 46.000 EUR);

- najema hipotekarnega kredita v višini 135.000 EUR, ki ga je najel dne 1. 7. 2009 in bi ga zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2009, to pa je storil šele 13. 11. 2010.

b) sploh ni prijavil

- poročta stranki SDS pri najemu kredita v višini 500.000 EUR leta 2011, ki bi ga moral po 43. členu ZIntPK komisiji prijaviti najpozneje do 31. 1. 2012;
- poročta (dajalec zavarovanj) fizični osebi/družinskemu članu pri najemu posojila v višini 125.000 EUR januarja 2012, ki bi ga moral po 31. členu ZIntPK-B komisiji prijaviti na elektronskem obrazcu najpozneje do 31. 1. 2012;
- pologa gotovine na transakcijski račun pri banki v višini 33.000 EUR v letu 2005, ki bi ga moral po 37. členu ZPKor prijaviti najpozneje v 30. dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2005.

2. da se je zavezancu **premoženje** glede na ugotovljene uradne vire dohodkov in premoženja v nadzorovanem obdobju, ko je opravljal funkcijo poslanca in predsednika Vlade RS, **nesorazmerno in nepojasnjeno povečalo za najmanj 210.000 EUR**, pri čemer je komisija ugotovila, da je zavezanec iz premoženja, ki ne izvira iz njegovih uradno znanih prihodkov, med drugim sofinanciral nakupe nepremičnin, tekoče stroške (obratovanja in vzdrževanja) nepremičnin, nakup vozila višjega cenovnega razreda, stroške zavarovanja in servisiranja vozila, stroške sodnih postopkov, zasebna potovanja v tujino ipd.); **komisija dodatno ugotavlja**, da je del omenjenega povečanja premoženja povezan z **izrazitimi korupcijskimi tveganji v povezavi s poslovanjem pravnih oseb v lasti enega od njegovih družinskih članov**;
3. da je leta 2005 zavezancu podjetje Imos, d.d. prek povezanega podjetja Eurogradnje, d.o.o. z odkupom in večkratnim preplačilom vrednosti zavezančevih nepremičnin dejansko do skoraj polovice sofinanciralo nakup stanovanja v Ljubljani, kar po oceni komisije, glede na okoliščine posla, utemeljuje sklep, da je s tem **zavezanec pridobil premoženjsko korist** (poleg premoženja iz prejšnje točke) **od gospodarske družbe Imos, d.d. v okvirni višini najmanj 100.000 EUR**.

OBRAZLOŽITEV

(i) Ugotovljene kršitve zakona glede neporočanja komisiji

46 Zavezanec je komisiji večkrat in dokaj redno poročal o svojem premoženjskem stanju ter njegovih spremembah (glej zgoraj). **Na podlagi primerjave dejanskega premoženjskega stanja zavezanca, kot izhaja iz njegovih uradnih prijav, je komisija ugotovila, da je zavezanec kljub navedenemu poročanju v času opravljanja javne funkcije od leta 2004 večkrat opustil svojo zakonsko dolžnost celovite in pravočasne prijave premoženjskega stanja oziroma sprememb skladno z zakonom, v enem primeru pa je komisiji posredoval tudi neresnične podatke o vrednosti premoženja (osebne vozila).** Zavezanec tako komisiji ni prijavil ali ni prijavil v zakonskem roku naslednjega premoženja oziroma sprememb premoženjskega stanja, in sicer:

- nakupa trisobnega stanovanja v Ljubljani, ki ga je pridobil leta 2005 in bi ga zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2005, to pa je storil šele 15. 10. 2007 (ko je ga tudi vpisal v zemljiško knjigo);
- prodaje kmetijskih zemljišč v skupni izmeri 15.437 m² in stavbišča v izmeri 176 m² v katastrski občini Trenta, ki jih je odsvojil dne 20. 7. 2005 in bi to spremembo moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2005, to pa je storil šele 15. 10. 2007;

- nakupa osebnega avtomobila znamke VOLVO XC 70 za 46.000,00 EUR, ki ga je pridobil dne 15. 3. 2007 in bi ga zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti komisiji najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2007, to pa je storil šele 12. 12. 2008, pri čemer je zavezanec v prijavi komisiji neresnično prikazal vrednost vozila na 14.500 EUR (vozilo je bilo kupljeno za 46.000 EUR);
- najema hipotekarnega kredita v višini 135.000 EUR, ki ga je najel dne 1. 7. 2009 in bi ga zato moral po 37. členu ZPKor prijaviti najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2009, to pa je storil šele 13. 11. 2011;
- poročstva stranki SDS pri najemu kredita v višini 500.000 EUR leta 2011, ki bi ga moral po 43. členu ZIntPK komisiji prijaviti najpozneje do 31. 1. 2012;
- poročstva (dajalec zavarovanj) fizični osebi/družinskemu članu pri najemu posojila v višini 125.000 EUR januarja 2012, ki bi ga moral po 31. členu ZIntPK-B komisiji prijaviti na elektronskem obrazcu najpozneje do 31. 1. 2012;
- pologa gotovine na transakcijski račun pri banki v višini 33.000 EUR v letu 2005, ki bi ga moral po 37. členu ZPKor prijaviti najpozneje v 30 dneh po prejemu dohodninske odločbe za leto 2005.

47 Razlogov za zgornje opustitve zavezanec komisiji ni pojasnil. Njegovo siceršnje redno poročanje o spremembah premoženjskega stanja utemeljuje oceno komisije, da se je zavezanec svojih zakonskih dolžnosti po ZPKor in ZIntPK nesporno zavedal, da pa jih ni spoštoval s potrebno skrbnostjo, ki se skladno z ZIntPK pričakuje od javnega funkcionarja na njegovem položaju oziroma da je določene napačne/lažne navedbe oziroma opustitve navedb v prijavi storil vedoma in namenoma. **Upošteva je še dejstvo, da je zavezanec v javnih nastopih – predvsem v času predvolilne kampanje med zadnjimi parlamentarnimi volitvami, ko je vprašanje premoženja ključnih kandidatov postala ena osrednjih medijskih tem – javno večkrat poudaril, da je svoje zakonske dolžnosti glede poročanja premoženjskega stanja izpolnil, je utemeljena ocena komisije, da je zavezanec s svojim neporočanjem komisiji kršil ne samo neposredno zakonsko dolžnost, ampak je ravnal tudi v nasprotju z pričakovano integriteto javnega funkcionarja, kot jo opredeljuje ZIntPK.** Zavezanec je dne 1. 12. 2011 na spletu objavil »Poročilo o dohodkih in premoženju«, s katerim je želel javnosti pojasniti dvome o izvoru svojega premoženja. Navedbe v tem poročilu so po ugotovitvah komisije necelovite in zato do javnosti zavajajoče.

(ii) Razpolaganje s premoženjem nepojasnjene izvora

48 Zavezanec je v nadzorovanem obdobju med 30. 1. 2004 in 24. 5. 2012 pridobil uradno izkazane dohodke v skupni vrednosti 288.109,69 EUR, in sicer 287.921,91 EUR iz naslova plač in 187,78 EUR iz naslova avtorskih pogodb oziroma pravic. **Na podlagi analize dejanskega premoženja zavezanca in njegove porabe je komisija ugotovila, da je zavezanec v omenjenem nadzorovanem obdobju razpolagal s premoženjem oziroma je kril stroške, ki v višini najmanj 210.000 EUR presegajo njegove uradne prihodke oziroma sredstva, katerih vir je znan.** Na tak način je sofinanciral oziroma so mu druge pravne in fizične osebe (na podlagi nepojasnjene pravnega oziroma dejanskega temelja) sofinancirale nakupe nepremičnin, tekoče stroške (obratovanja in vzdrževanja) nepremičnin, nakup vozila višjega cenovnega razreda, stroške zavarovanja in servisiranja vozila, stroške sodnih postopkov ter zasebna potovanja v tujino. Kot je razvidno iz nadaljevanja, **zavezanec v postopku ni celovito, razumljivo oziroma prepričljivo pojasnil načina pridobitve teh sredstev ali virov financiranja, v delu svojih odgovorov pa je navajal tudi preverljivo neresnične podatke.** Ugotovljeno dejstvo, da zavezanec, ki je predsednik Vlade Republike Slovenije, razpolaga z – po meri povprečnega slovenskega davkoplačevalca – razmeroma velikimi vsotami gotovine, za katero ni znano, kdaj, na kakšen način, od koga oziroma kako jo je pridobil, niti sam tega ne zna razumljivo in prepričljivo pojasniti (oziroma mu določene zasebne stroške pokriva nekdo drug na podlagi dejanskega oziroma pravnega temelja, ki ga zavezanec kljub pozivu komisije ni razumljivo pojasnil oziroma razkril), je posebej obremenjujoče in zaskrbljujoče. **Gre za situacijo, ki je za demokratično in pravno državo nesprejemljiva in nedopustna.**

(a) Sofinanciranje nepremičnin s premoženjem nepojasnjene izvora

- 49 Komisija je med nadzornim postopkom ugotovila, da je zavezanec v času opravljanja funkcije pridobil več nepremičnin in je večino tudi prijavil komisiji. Vendar pa je komisija ugotovila, da **je bil nakup dveh nepremičnin (trisobno stanovanje v Ljubljani, stanovanjska hiša v Silovi pri Velenju) (so)financiran na način, ki ne izhaja iz uradno prijavljenih ter znanih dohodkov in odhodkov zavezanca**. Soočen s tem dejstvom, zavezanec komisiji ni dal prepričljivih in celovitih pojasnil o izvoru oziroma načinu plačila.
- 50 Zavezanec je za trisobno stanovanje v Ljubljani, katerega nakupna cena je bila 325.000 EUR, plačal aro julija 2009 (tako izhaja iz pogodbe), in sklenil kupoprodajno pogodbo 29. 9. 2010, pri čemer je idealni solastnik polovice stanovanja. V razgovoru pred komisijo je zavezanec zatrdil, da sta z ženo poravnala vsak polovico kupnine. Komisija je v okviru svojih zakonskih pooblastil ugotovila, da je zavezanec iz znanega vira (kredit pri banki) poravnal zgolj 130.000 EUR, 15.000 EUR kupnine je plačal brat zavezanca R. J., preostanek kupnine pa žena zavezanca. Navedbe zavezanca, da je iz lastnih sredstev poravnal celotno polovico kupnine za stanovanje, komisija ni mogla potrditi, zavezanec pa tega ni pojasnil. Zato je ostalo neodgovorjeno vprašanje, na kakšen način in iz katerega vira je zavezanec soprogi plačal 32.500 EUR kupnine in kako je bratu plačal 15.000 EUR kupnine, ki naj bi ju omenjena založila zanj. S temi sredstvi namreč zavezanec na podlagi analize uradno preverljivih prihodkov in odhodkov ni razpolagal.
- 51 Komisija je zavezanca zato dodatno pisno pozvala, da pojasni finančni vir oziroma način pridobitve sredstev za plačilo polovice kupnine stanovanja in pojasni, kako je dejansko plačal kupnino za svojo polovico trisobnega stanovanja v Ljubljani. Zavezanec komisiji v tem delu dodatne obrazložitve ni poslal, posredoval je le kreditno pogodbo v višini 135.000 EUR, ki pa izkazuje zgolj že ugotovljeno delno plačilo kupnine kot omenjeno zgoraj.
- 52 Prav tako je zavezanec v ustnih in pisnih pojasnilih komisiji zamolčal vlogo brata pri plačilu dela kupnine, čeprav ga je komisija o tem izrecno vprašala. Komisija poleg tega ugotavlja, da bi moral zavezanec, če je omenjeni znesek predstavljal posojilo, ki ga najel od brata, to posojilo skladno z ZPKor prijaviti komisiji, česar ni storil. Komisija nadalje ugotavlja, da iz analize bančnih prihodkov in odhodkov zavezanca ni razvidno, da je ta sredstva (15.000 EUR) bratu kadarkoli vrnil iz uradno znanih prihodkov – ne prek transakcijskega računa (TRR), ne na kakšen drug iz preverljivih virov razviden način. Je pa zavezanec v razgovoru pred senatom komisije zatrdil, da je vsa posojila bratu poravnava sproti. Dodatnih pojasnil, izkazov ali dokazil o izvoru sredstev, ki naj bi jih vrnil bratu, ni predložil, niti niso razvidna iz analize njegovega finančnega stanja (nakazila iz tekočih računov, dvigi gotovine ipd.). Prav tako iz analize finančnih odhodkov in prihodkov ni razvidno, na kakšen način in iz katerega vira je zavezanec dobil denarna sredstva v višini najmanj 32.500 EUR za soprogo, ki je poplačala tudi del njegove kupnine stanovanja.
- 53 Komisija je nadalje ugotovila, da je zavezanec pred nakupom hiše v Silovi pri Velenju prodajalcu plačal aro v višini 5000 EUR, in sicer v gotovini »na roke«. Iz analize finančnih prihodkov in odhodkov zavezanca ni razviden vir te gotovine, prav tako razpolaganje z njo ni razvidno iz uradnih prihodkov oziroma odhodkov na bančnih računih zavezanca. Zavezanec ne na razgovoru pred senatom, ne na dodatna pisna vprašanja, izvora omenjene gotovine ni prepričljivo pojasnil, dejal je zgolj, da gre za prihranke širše družine.
- 54 Bistveno večja sredstva je zavezanec porabil za nakup hiše. Omenjeno hišo je zavezanec kupil z menjavo trisobnega stanovanja v Ljubljani in doplačilom 48.000 EUR za opremo v hiši. V ta namen je kredit 135.000 EUR, ki ga je imel najetega pri eni od bank, refinanciral s kreditom pri drugi banki v višini 172.000 EUR. Ob tej priložnosti je pri banki, pri kateri je najel nov kredit, odprl TRR, pri čemer mu je ta banka na TRR nakazala 49.000 EUR, kar izvira iz kredita. Komisija je ugotovila, da ta denar ni bil porabljen za plačilo hiše, saj je zavezancu celoten znesek ostal na TRR in zavezanec z njim plačuje obroke kredita ter nekatere druge stroške. Iz TRR pri drugi banki pa izhaja, da je dne 21. 4. 2011 zavezanec prodajalcu hiše plačal 23.500 EUR. Ostaja nepojasnjeno, od kod je zavezanec pridobil finančna sredstva za plačilo razlike do 48.000 EUR.
- 55 Iz analize finančnih prihodkov in odhodkov zavezanca pri nakupu hiše torej ostaja nepojasnen izvor premoženja za nakazilo 19.500 EUR kupnine in 5000 EUR gotovine za plačilo are, skupno torej 24.500 EUR. Zavezanec je bil z

omenjenim dejstvom soočen tako na razgovoru pred komisijo, kot v dodatnih pisnih vprašanjih. **Zavezanec ne v enem ne v drugem primeru ni podal celovitih, preverljivih in prepričljivih odgovorov na to vprašanje; med drugim je navajal, da se ne spomni natančno, ali je šlo za dvig iz njegovega računa, za sredstva soproge ali širše družine.**

(b) Nepojasnen vir vzdrževanja nepremičnin

56 Glede na to, da s TRR zavezanca niso razvidni mnogi običajni/pričakovani odhodki za tekoče življenjske stroške, je komisija v postopku nadzora preverila tudi način in vir plačevanja tekočih stroškov (elektrika, telefon, ogrevanje, internet, komunalne storitve ipd.) za več nepremičnin (dve stanovanji v Ljubljani, hiša pri Velenju, počitniška hiša v Trenti) v lasti zavezanca. **Komisija je ugotovila, da so bili stroški redno plačani, vendar ne s strani zavezanca oziroma ne iz uradno preverljivih dohodkov zavezanca (npr. iz TRR).** Za vrsto nepremičnin, ki jih je imel v lasti oziroma v solasti zavezanec, torej skozi skoraj celotno nadzorovano obdobje, ni izkazano, da bi stroške rednega vzdrževanja nepremičnin plačeval sam oziroma iz uradno preverljivih premoženjskih virov.

57 Zavezanec je komisiji na razgovoru in v dodatnih pisnih pojasnilih pojasnil, da od leta 2006, ko sta s soprogo osnovala skupno gospodinjstvo, tekoče stroške oziroma položnice ter druge stroške gospodinjstva večinoma plačuje soproga, pri čemer pa kljub pozivu ni predložil nobenih dokazil ali izkazov, ki bi potrjevali njegove navedbe; kot dokazilo je priložil zgolj položnice, ki datirajo v 2011 in 2012. Pri tem je njegova izjava o skupnem gospodinjstvu že od leta 2006 nasprotujoča izjavi, da stanovanja v k.o. Tabor, Ljubljana, ki ga je kupil leta 2005 in prodal leta 2011, ni nikoli v celoti opremil, ker je v njem živel sam.

58 **Ob dejstvu, da so mesečni stroški za različne nepremičnine v različnih obdobjih znašali med 250 do 800 EUR, kar letno predstavlja med 3000 in 9600 EUR, in dejstvu, da so bili ti plačani, ostaja nepojasnjeno, iz katerega vira je zavezanec sam ali kdo drug v njegovem imenu in na kakšnem dejanskem ali pravnem temelju plačeval stroške 85 m² velikega stanovanja v Ljubljani od septembra 2005, stroške drugega trisobnega stanovanja v Ljubljani od leta 2010 in stroške hiše v Trenti od leta 2005 dalje. Komisija ugotavlja, da je od vseh nepremičnin, ki jih je imel ali jih ima zavezanec v lasti v nadzorovanem obdobju šestih let, plačevanje stroškov za nepremičnine ugotovljeno in razvidno le v primeru enosobnega stanovanja, ki ga je zavezanec prodal leta 2005.**

59 Glede na javno objavo zavezanca z dne 1. 12. 2011, da ima njegova soproga najeto posojilo v višini 145.000 EUR in mesečno plačo cca. 1800 EUR in da njena mesečna obveznost pri vračanju kredita znaša približno polovico plače, tj. cca. 900 EUR, je neprepričljivo tudi pojasnilo zavezanca, da vse mesečne stroške nepremičnin pokriva soproga. Iz prometa na TRR zavezanca sicer izhaja, da je soprogi junija 2011 nakazal 10.000 EUR in dne aprila 2012 še 3000 EUR, vendar ni izkazal, da so bila ta sredstva namenjena plačevanju tekočih stroškov oziroma čemu so bila namenjena. Prav tako s tem ni izkazano, kako so bili plačani stanovanjski stroški pred junijem 2011 – za hišo v Trenti ter dve stanovanji v Ljubljani.

(c) Nepojasnen vir sofinanciranja nakupa in vzdrževanja osebnih vozil

60 Zavezanec je komisiji dne 12. 12. 2008 sporočil, da ima v lasti vozilo karavan v vrednosti 14.500 EUR. V postopku nadzora je komisija ugotovila, da je zavezanec kupil osebno vozilo Volvo XC 70 dne 15. 3. 2007, da je bilo vozilo novo (pred nakupom registrirano en dan) in da je bila nakupna cena vozila po računu 46.000 EUR. Zavezanec je dne 15. 3. 2007 s svojega TRR na račun pravne osebe, ki je prodala vozilo, nakazal 17.500 EUR. Preostanek kupnine (28.500 EUR) pa je bil po ugotovitvah komisije plačan z gotovino neposredno na blagajni podjetja v več obrokih v mesecu marcu 2007. Prav tako je komisija ugotovila, da ta gotovina ne izhaja iz rednih oziroma znanih finančnih prihodkov oziroma odhodkov zavezanca (npr. iz TRR) oziroma je izvor gotovine neznan. Ob tem **komisija tudi ugotavlja, da je bila zavezančeva navedba komisiji o vrednosti vozila leto dni po nakupu vozila v prijavi premoženjskega stanja neresnična, saj je navedel kar trikrat manjšo vrednost od dejanske vrednosti vozila.**

61 **Na izrecno vprašanje komisije na razgovoru zavezanec ni podal celovitih in prepričljivih odgovorov glede višine, načina in vira gotovine za plačilo omenjenega vozila. Trdil je, da je kupnino plačal prek TRR (kar preverjeno ne drži),**

še le po predložitvi dejstva, da je bila večina kupnine plačana v gotovini, pa je omenil možnost, da si je del denarja izposodil oziroma da izhaja iz njegovih prihrankov, vendar podrobnejših pojasnil ni podal. V poznejših pisnih pojasnilih je zavezanec navedel, da naj bi omenjeni del kupnine plačal iz prihrankov matere oziroma naj bi ti izhajali iz njegove kompenzacije pomoči staršem pri obnovi hiše. Komisija to pojasnilo – glede na dejansko stanje in glede na različne izjave zavezanca v postopku nadzora – ocenjuje kot nezadostno; zavezanec svojim izjavam tudi ni predložil nobenih izkazov, zato je izvor 28.500 EUR gotovine za plačilo vozila nepojasnen oziroma neznan. Hkrati pa kot posebno oteževalno okoliščino, ki utemeljeno vzbuja dvom v verodostojnost in resničnost navedb zavezanca, komisija izpostavlja dejstvo, da je zavezanec po nakupu vozila poskušal komisijo kot nadzorni organ zavesti z uradno navedbo bistveno nižje vrednosti vozila od dejanske.

- 62 Komisija je v postopku nadzora nadalje ugotovila, da je bilo omenjeno vozilo vsako leto kasko zavarovano in redno servisirano. Stroški zavarovanja so v celotnem nadzorovanem obdobju znašali 15.780 EUR, stroški za servisiranje pa 2074 EUR. Po podatkih zavarovalnice in servisa so bili stroški tudi plačani, vendar način in vir plačila ni pojasnjen. Komisija je ugotovila, da ta plačila niso bila izvedena prek TRR zavezanca, niti iz analize uradno znanih odhodkov in prihodkov zavezanca ne izhajajo dvigi gotovine, ki bi pojasnjevali, na kakšen način in kdaj je zavezanec omenjene stroške poravnal. Iz TRR zavezanca je razvidno zgolj, da je poravnal stroške zavarovanja za leto 2012, servisni stroški za isto leto pa so bili plačani v gotovini na blagajni podjetja.
- 63 Na razgovoru in v dodatnih pisnih pojasnilih zavezanec tega vprašanja ni zadostno pojasnil. Na razgovoru je povedal, da za registracijo in vzdrževanje vozila zaradi pomanjkanja časa ne skrbi sam, ampak to počno soproga, njen oče ali kdo od prijateljev oziroma znancev. Da pa te stroške povrne sam ali soproga. Komisija prvi del pojasnila sprejema, iz dokumentacije podjetja, ki izvaja servisiranje vozila, je razvidno, da je leta 2011 servis vozila s svojega TRR plačala soproga zavezanca. Ne more pa komisija slediti navedbi zavezanca, da stroške večinoma poravnava sam – neposredno ali naknadno. Iz pregleda finančnih prihodkov in odhodkov iz znanih bančnih računov zavezanca ni razvidno, da bi bili ti stroški kadarkoli povrnjeni omenjenim osebam – bodisi prek bančnega nakazila bodisi na podlagi dviga gotovine. Prav tako pa zavezanec ni predložil nobenih izkazov, ki bi potrjevali njegove navedbe.
- 64 Zavezanec je v postopku nadzora navedel, da je imel predhodno v lasti vozilo Volvo. Komisija ugotavlja, da iz uradnih evidenc ni razvidno, da bi zavezanec imel takšno vozilo. Zavezanec je pojasnil, da je predhodno vozilo Volvo karavan bil družinski avto iz prejšnjega zakona oziroma skupnega gospodinjstva. Registriran je bil na zavezančev prejšnjo partnerico in ob nakupu novega vozila je to vozilo prodal sinu, in sicer za simbolično ceno cca. 6000 EUR, ki jih je sin plačal v več obrokih tekom naslednjih let oziroma je plačal tekoče stroške novega avtomobila, saj mu je občasno urejal servise in zavarovanje. Komisija ugotavlja, da iz uradnih evidenc izhaja, da je zavezančeva prejšnja partnerica leta 2005 postala lastnica vozila Volvo (letnik izdelave 1998) in da je vozilo odsvojila leta 2009, vendar kupec vozila ni bil zavezančev sin, ampak tretja oseba. Zavezanec ni predložil nobenih izkazov v potrditev svojih navedb, prav tako pa je spreminjal navedbe, saj je sprva omenjal, da registracije vozila ureja soproga ali njen oče ali kakšen kolega, za tem pa je dejal, da je stroške plačeval (tudi) sin, česar pa ni podkrepil z nobenimi izkazi.
- 65 Komisija ugotavlja, da vsakoletni stroški zavezanca z vozilom Volvo XC 70 niso zanemarljivi, saj je strošek za plačilo avtomobilskega zavarovanja in servisiranja vsako leto znašal približno toliko kot mesečna plača zavezanca (skupno v celotnem nadzorovanem obdobju 17.855 EUR). Poleg tega zavezanec plačuje še mnoge druge stroške (navedene predhodno in v nadaljevanju). Komisija na podlagi vseh dejstev in okoliščin ponovno ugotavlja, da zavezanec pomemben del svojih življenjskih stroškov financira iz neznanega vira oziroma tega vira očitno ni hotel in tudi ni pojasnil.

(d) Financiranje zasebnih potovanj/počitnic iz premoženja nepojasnjene izvora

- 66 Komisija je med nadzornim postopkom ugotovila, da je imel zavezanec v nadzorovanem obdobju več zasebnih potovanj na oddaljene destinacije. Za nekatere od njih je zavezanec zadovoljivo pojasnil način in vir plačila stroškov (poročna darila, povabilo prijateljev in kritje stroškov s strani različnih organizacij ter posameznikov). Ni pa tega storil

glede vseh potovanj (med drugim Mauricius leta 2008, Dominikanska Republika leta 2009, Grčija leta 2009, Južnoafriška Republika leta 2009/2010, Švedska leta 2010 in Grčija leta 2012), pri čemer iz analize finančnih odhodkov znanega izvora praviloma nista razvidna način in izvor plačila s temi potovanji povezanih stroškov (letalske karte, nočitve, prehrana ipd.).

- 67 Zavezanca je komisija pisno pozvala, naj pojasni vir in način plačila stroškov potovanj (transakcije TRR, imena turističnih agencij ali račune itd.), kar bi komisija tudi preverila. Vendar je glede navedenih potovanj zavezanec predložil zgolj račun za plačilo letalskega prevoza v Grčijo aprila 2012. Iz računa v višini 800 EUR izhaja, da ga je plačala soproga zavezanca. Zavezanec sicer za potovanje v Grčijo aprila 2012 ni predložil nobenih drugih izkazov o plačilu stroškov, povezanih z nastanitvijo, prehrano itd. Na razgovoru pred senatom komisije pa je navedel, da je celoten strošek potovanja poravnala soproga, vendar kljub pozivu zavezanec ni predložil nobenih dodatnih pojasnil ali izkazil o plačilu.
- 68 Glede preostalih izpostavljenih potovanj zavezanec ni predložil nikakršnih navedb o imenu turističnih agencij, prek katerih je potoval, načinu plačila itd., k čemur je bil pozvan in ki bi pojasnjevale izvor premoženja za plačilo stroškov potovanj oziroma izkazovale, da je zavezanec nosil stroške potovanj.
- 69 **Komisija je nesporno ugotovila, da zavezanec vseh stroškov potovanj na Mauricius leta 2008, v Dominikansko Republiko leta 2009, v Grčijo leta 2009, v Južnoafriško Republiko leta 2009/2010, na Švedsko leta 2010 in v Grčijo leta 2012 ni kril iz uradno preverljivih in dokazljivih virov, obenem pa ni predložil nobenih pojasnil, na kakšen način, iz katerega vira in na podlagi kakšnega pravnega ali dejanskega temelja je stroške kril sam ali mu jih je kril kdo drug.**

(e) Plačilo sodnih taks iz premoženja nepojasnjene izvora

- 70 Komisija je med nadzornim postopkom od sodišča pridobila podatke o sodnih postopkih, v katerih je udeležen zavezanec in o sodnih stroških. **Ugotovljeno je bilo, da so bile plačane tri sodne takse, ki so v letih od 2008 do 2011 znašale 19.852 EUR, vendar ni znan izvor plačila.** Komisija je namreč v zvezi s tem ugotovila, da nobena omenjena sodna taksa ni bila plačana neposredno iz znanih bančnih računov zavezanca, niti promet na omenjenih računih ne izkazuje dvigov gotovine, s katerimi bi bili ti stroški plačani prek plačilnega naloga. V nadaljnjem preverjanju je komisija ugotovila, da je bila ena sodna taksa v višini 1642 EUR plačana s strani odvetniške pisarne, ostale pa neposredno prek osebnih bančnih ali poštnih nakazil, pri čemer ni bilo mogoče ugotoviti, kdo je plačila fizično izvedel oziroma kje je izvor denarja za plačilo.
- 71 Zavezanec je na razgovoru pred komisijo pojasnil, da to ne more držati. V nadaljevanju je pojasnil, da je edino možno, da je bila transakcija iz njegovega računa na račun odvetnika in je takso poravnal odvetnik, vendar misli, da je takse večinoma plačal sam. Soočen z dejstvom, da iz njegovega TRR takih odhodkov za plačilo omenjenih sodnih taks ni, zavezanec ni podal razumljivega pojasnila. V dodatnih pisnih pojasnilih je nato zavezanec komisiji predložil kopijo plačilnega naloga z dne 29. 4. 2009, ki potrjuje, da je bila ena od sodnih taks – v višini 12.225 EUR – plačana z gotovino na banki. Zavezanec je dodatno pojasnil, da mu je leta 2009 brat posodil »tudi manjšo vsoto za plačilo sodne takse« in dodal, da sta dogovorjena, da mu posojilo vrne po koncu postopka. Zavezanec ni navedel, za kakšen znesek gre, pri čemer je dejstvo, da je bila v letu 2009 z gotovino plačana sodna taksa v znesku 12.225 EUR; analiza izdatkov oziroma dvigov iz TRR zavezanca pa ne izkazuje, da bi del te sodne takse poravnal z lastnimi sredstvi. Če tovrsten dolg do brata dejansko obstaja, bi ga moral zavezanec v skladu z ZPKor sporočiti komisiji, vendar tega ni storil, zato komisija navedbe zavezanca o posojilu brata ne more sprejeti kot povsem izkazano. Komisija tudi ugotavlja, da gre za visoko finančno breme, saj znesek 12.225 EUR predstavlja skoraj polovico zavezančevih uradno znanih neto prihodkov v letu 2009, zato komisija kot neprepričljivo sprejema tudi navedbe zavezanca, iz katerih izhaja, da se na spominja natančno, na kakšen način je te zneske poravnava.
- 72 Glede plačila druge sodne takse – v višini 5985 EUR – je zavezanec predložil odrezek UPN brez berljivega datuma, ki je bil plačan na pošti. Iz podatkov sodišča izhaja, da je bila taksa plačana 10. 11. 2011. Taksa je bila na poslovalnici Pošte Slovenije plačana z gotovino, tovrsten odhodek pa ni razviden iz TRR zavezanca. **Zavezanec ni predložil pojasnila ali**

izkaza o načinu pridobitve denarnih sredstev za plačilo sodne takse, gre pa za znesek, ki predstavlja približno 25 odstotkov zavezančevih uradno znanih neto prihodkov v letu 2011.

(f) Polog gotovine nepojasnjene izvora na bančni račun

73 Komisija je v nadzoru ugotovila, da je bil na zavezančev račun dne 30. 3. 2005 na podvalutno partijo v EUR položenih 33.000 EUR gotovine – domnevno od zavezanca samega. Navedene spremembe v denarnih sredstvih pri banki ni sporočil komisiji, kot bi po ZPKor moral. S tem denarjem je zavezanec po ugotovitvah komisije isti dan predčasno poplačal kredit pri banki.

74 Zavezanec se na razgovoru pred senatom ni spomnil okoliščin in izvora omenjene gotovine, kar je glede na časovno oddaljenost razumljivo. Na dodaten pisni poziv komisije pa je pozneje pojasnil, da je šlo za prispevek očeta, ki je pred odhodom v bolnišnico razdelil del dediščine oziroma vrnil del sredstev, s katerimi je zavezanec v času prejemanja honorarjev za knjige pomagal staršem in bratu pri obnovi ter gradnji hiše. Drugih izkazov ali dokazil zavezanec ni predložil. Komisija ob oceni vseh dejstev in okoliščin konkretnega primera ocenjuje, da zgolj to pojasnilo ne zadošča zakonskemu dokaznemu standardu, ki zavezanca obvezuje, da verodostojno in celovito pojasni izvor posameznega premoženja, hkrati pa je oteževalna okoliščina v tem primeru tudi ta, da pologa 33.000 EUR na tekoči račun zavezanec ni poročal komisiji, kot bi v skladu z ZPKor moral.

(ii) Sofinanciranje nakupa stanovanja v Ljubljani od pravne osebe

75 Komisija je v nadzornem postopku ugotovila, da je zavezanec v letu 2005 prodal lastniško zemljišče v Trenti podjetju Eurogradnje, d.d. za 31.457.482 SIT (131.269,70 EUR). S tem denarjem je dne 29. 9. 2005 plačal podjetju Imos, d.d. del (približno polovico) kupnine za stanovanje v velikosti 85 m² v k.o. Tabor, Ljubljana. Podjetje Eurogradnje je omenjena zemljišča v Trenti leto dni kasneje prodalo podjetju Imos, d.d.

76 Ker je bila kupnina, ki jo je ob prodaji prejel zavezanec, glede na vrsto in lokacijo zemljišča v Trenti, nesorazmerno visoka, je komisija preverila vrednost enakovrstnih nepremičnin tako prek Geodetske uprave Republike Slovenije kot prek Davčnega urada Nova Gorica (podatki slednjega temeljijo na cenah dejanskega prometa s podobnimi zemljišči v istem časovnem obdobju). Po pridobljenih podatkih je vrednost nepremičnine (parcel v Trenti, ki jih je prodal zavezanec) ocenjena na med 2.500.000 in 4.300.000 SIT (11.200 EUR do 18.000 EUR). Slednje pomeni, da je podjetje, ki je nepremičnino kupilo, le-to preplačalo za do 10-krat. V nadaljevanju je komisija ugotovila še naslednje relevantne okoliščine omenjenega posla:

- zavezanec je kupnino prejel že 6. 5. 2005 (že pred podpisom pogodbe) in jo 22. 6. 2005 vrnil podjetju Eurogradnje (po pojasnilih zavezanca zaradi napake);
- odvetnik zavezanca je šele 13. 6. 2005 Upravni enoti Tolmin podal ponudbo za prodajo predmetnih kmetijskih zemljišč;
- nekdanji direktor podjetja Eurogradnje Klemen Gantar je za medije dne 1. 12. 2011 dejal, da se cene, ki so jo plačali zavezancu, ne spomni, je pa potrdil, da je šlo za začasen odkup in da so podrobnosti posla urejali na Imosu, d.d. Dejansko je torej posel vodilo podjetje Imos, d.d.;
- zavezanec je za zemljišča prejel izredno visoko kupnino, ki za več kot 100.000 EUR odstopa od ocen iz evidenc DURS in GURS;
- končni kupec zemljišč je bilo podjetje Imos, d.d., ki je zavezancu v letu 2005 prodalo stanovanje v Ljubljani, ki ga je zavezanec plačal z denarjem, prejetim za zemljišča, ki jih je dejansko kupil in (pre)plačal Imos;
- v času transakcij je bil zavezanec na položaju predsednika vlade, Imos, d.d. pa je v času mandata vlade pod vodstvom Ivana Janeza Janše (od novembra 2004 do novembra 2008) prejel od sektorja države več kot 69 milijonov EUR izplačil, pri čemer je najvišja izplačila v obdobju, ki ga pokriva spletna aplikacija Supervizor, prejel v letih 2007 in 2008;
- zemljišča v Trenti so bila ob zaključku nadzora še vedno v lasti družbe Imos d.d.

77 Na podlagi vseh ugotovljenih okoliščin komisija zaključuje, da je leta 2005 zavezancu podjetje Imos, d.d. z vnaprej dogovorjenim in delegiranim poslom prek podjetja Eurogradnje, d.o.o. z odkupom in večkratnim preplačilom vrednosti nepremičnin v Trenti dejansko sofinanciralo skoraj polovico nakupa stanovanja v Ljubljani. **Zavezanec je s tem od podjetja, ki je poslovalo (in še posluje) pri več velikih gradbenih in nepremičninskih projektih države ter lokalnih skupnosti, pridobil premoženjsko korist v okvirni višini 100.000 EUR.** Zavezanec se je kot predsednik vlade seveda zavedal, da je podjetje Imos, d.d. pomemben poslovni partner države in lokalnih skupnosti. Zaradi časovne oddaljenosti dogodka in v uvodu navedenih zakonskih omejitev komisije glede preiskovalnih pooblastil komisija ni mogla podrobneje raziskati dejanskih okoliščin omenjenega posla, ki med drugim kažejo tudi na sum kaznivega dejanja. Vsekakor pa tovrstno ravnanje predsednika vlade v današnji luči predstavlja izrazito sistemsko korupcijsko tveganje, resen sum kršitve 37. člena ZIntPK (uradna oseba svoje funkcije ali službe ne sme uporabiti zato, da bi sebi ali komu drugemu uresničila kakšen nedovoljen zasebni interes) in je v nasprotju s pričakovano integriteto, kot jih določa ZIntPK in ki se pričakuje od javnih funkcionarjev.

* * *

C. SKLEPNO

78 Komisija v sklepu tega poročila poudarja, da je spoštovanje in izpolnjevanje zakonske obveznosti prijave in sporočanja podatkov o premoženjskem stanju ter izvoru/načinu pridobivanja premoženja najvišjih javnih in političnih funkcionarjev, ki predstavljajo vrh izvršilne ali zakonodajne oblasti, v demokratični pravni državi dolžnost, katere kršitev ali izogibanje povzroči tudi upravičeno nezaupanje ter dvom javnosti v prepričanje, da so zmožni funkcijo opravljati pošteno in v javnem interesu. Izogibanje ali kršitev javnega funkcionarja, da pri nadzoru njegovega premoženjskega stanja spoštuje zakon, zato ne more biti stvar relativiziranja, politične razprave, nejasnosti in dvomov, ampak zgolj in izključno nedopustno, nedovoljeno in nesprejemljivo ravnanje, ki v primeru kršitev te zakonske dolžnosti in neuveljavitve ustrezne odgovornosti dodatno oslabi smisel in pomen tega instituta kot tudi moč in pomen institucij pravne države, ki so pristojne in dolžne nadzorovati premoženjsko stanje funkcionarjev in drugih zavezancev.

79 **V ustavni demokraciji in pravni državi lahko visok javni funkcionar razpolaga zgolj s premoženjem znanega izvora, oziroma sredstvi za zasebno potrošnjo, ki so razvidna iz uradno preverljivih virov oziroma so pridobljena na transparenten način in z dovoljenimi ter zakonitimi pravnimi posli. Vsako razhajanje je zavezanec dolžan celovito in razumljivo pojasniti. To prvenstveno ni vprašanje pravnih nians protikorupcijske, davčne ali kazenske zakonodaje. Je mnogo več. Je odnos družbe do vprašanja, komu zaupa upravljanje z državo ali samoupravno lokalno skupnostjo, odnos do integritete javnih funkcij, ki ne smejo biti last posameznikov, odnos do javnega interesa in nacionalne integritete; in je navsezadnje temeljno vprašanje, ali kot družba sprejemamo posameznike na javnih funkcijah, če ti ne spoštujejo, kršijo ali ignorirajo zakone in institucije svoje lastne države.** Premoženje, življenjski stil in način pridobivanja premoženja ter porabe premoženja oseb, ki imajo neposreden vpliv na oblikovanje politik, delovanje in izvrševanje oblasti, ne more in ne sme biti obremenjeno s korupcijskimi tveganji, nepojasnenimi ali dvomljivimi viri premoženja. **V nasprotnem primeru se v družbi poleg nezaupanja v poštenost utemeljuje in utrjuje tudi prepričanje v dejanski obstoj dvojnih meril, ki veljajo za določene elite na eni strani ter ostale državljanke na drugi strani, kar seveda ni in ne more biti lastno vladavini prava in pravni državi,** kakršna bi naj po ustavi Slovenija bila. Če družba ali njene institucije pred tem mižijo (in v Sloveniji se to prevečkrat dogaja), besede, zapisane v ustavi, kot so »pravna«, »socialna« in »demokratična« država, nimajo vrednosti.

80 Kot je pokazal nadzor nad premoženjskim stanjem predsednikov parlamentarnih strank, sta dva izmed zavezancev – Ivan Janez Janša in Zoran Janković – v obravnavanem obdobju med opravljanjem funkcije večkrat kršila zakon, ker komisiji nista sporočala ali nista sporočala v zakonitem roku podatkov o svojem premoženjskem stanju oziroma

- spremembah premoženjskega stanja. Noben od zavezancev za te opustitve komisiji ni podal razumljivega in sprejemljivega odgovora. V obeh primerih je komisija ugotovila ponavljajoče kršenje zakona.
- 81 Komisija je v primeru Ivana Janeza Janše ugotovila razpolaganje z znatnimi sredstvi neznanega in nepojasnjene izvora in netransparentno sofinanciranje nakupa nepremičnine (stanovanja v Ljubljani) v okoliščinah, obremenjenih s korupcijskimi tveganji, sumom zlorabe položaja in tveganji nasprotja interesov v širšem smislu.
- 82 V primeru zavezanca Zorana Jankovića pa je komisija ob tem, da funkcionar nadzorni instituciji ni poročal o finančnih sredstvih v višini skoraj 2,4 milijonov EUR, ugotovila tudi več verižnih finančnih transakcij, ki so izrazito obremenjena s korupcijskimi tveganji v povezavi s podjetji, ki na eni strani poslujejo z Mestno občino Ljubljana, in podjetji, ki so na drugi strani v lasti družinskih članov zavezanca.
- 83 Pri obeh zavezancih je bilo ugotovljeno razpolaganje z večjimi vsotami gotovine neznanega izvora. O gotovini zavezanca komisiji nista poročala, niti na poziv komisije s pričakovano prepričljivostjo nista odpravila dvoma v zakonitost in transparentnost pridobitve teh sredstev.
- 84 **Noben od obeh zavezancev, pri katerih je komisija ugotovila kršitve, tudi po predloženju očitkov ter zahtevi komisije po dodatnih pojasnilih ni podal razumljivih in celovitih pojasnil. Na podlagi vsega navedenega komisija ocenjuje in meni, da sta oba zavezanca poleg določil zakona o dolžnem sporočanju podatkov o svojem premoženjskem stanju ravnala tudi v nasprotju s pričakovano integriteto, saj so sistematične in ponavljajoče kršitve zakonskih obveznosti poročanja podatkov o premoženjskem stanju ena hujših oblik kršitve pričakovane integritete, ki je eden temeljnih etičnih standardov v javnem življenju. Od leta 2010 pa integriteto izrecno opredeljuje in zahteva tudi ZIntPK.** Tovrstne kršitve imajo še posebno težo, če zakona ne spoštujejo oziroma ga ponavljajoče kršijo funkcionarji, ki imajo najpomembnejše funkcije v državi. Od najvišjih javnih funkcionarjev v državi, ki sprejemajo ključne odločitve v zadevah javnega pomena, odločajo o pripravah in sprejemanju zakonov, tudi demokratična javnost in državljani upravičeno pričakujejo, da zakone sami spoštujejo in se po njih ravnaajo.
- 85 **Komisija se z vso odgovornostjo zaveda, da to poročilo, predvsem pa teža nekaterih ugotovitev komisije, ki iz njega izhajajo, prihaja v občutljivem družbenem in političnem trenutku. Zato je nadzor opravila z dodatno mero skrbnosti in natančnosti – tako glede možnosti, ki jih komisiji nudi zakon, kot glede večkratnega preverjanja ugotovljenih dejstev in okoliščin. Obenem so tudi te ugotovitve opomin, da do njih ne bi prišlo – vsaj ne v takem obsegu – če bi Republika Slovenija v dvaindvajsetih letih svoje samostojnosti vzpostavila institucionalni, materialni in zakonski okvir, ki bi dejansko omejeval korupcijska tveganja in omogočal učinkovito odkrivanje ter sankcioniranje kršiteljev.** S tem bi se zmanjšala možnost, da posamezni zavezanci skozi večletno obdobje kršijo protikorupcijske predpise v državi.
- 86 **Komisija v primeru predsednika vlade in SDS Ivana Janeza Janše ter župana MOL in predsednika PS Zorana Jankovića nima zakonskih možnosti zahtevati njuno razrešitev z javnih funkcij.**
- 87 Kot neodvisna državna institucija, ki je »skrbnica« **Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, katerega poslanstvo je »krepitev delovanja pravne države, integritete in transparentnosti, preprečevanje korupcije in odpravljanje nasprotja interesov« (1. člen ZIntPK),** zato komisija resno opozarja, da je nujno potrebno sprejeti mednarodno primerljiv in učinkovit zakonodajni okvir, na podlagi katerega bo mogoče v primeru tovrstnih ponavljajočih in dalj časa trajajočih kršitev protikorupcijske zakonodaje uveljaviti konkretne in sorazmerne sankcije ter neposredno (politično) odgovornost nosilcev javnih funkcij.
- 88 Pričujoče poročilo komisija zaključuje z njegovo pozitivno platjo. Ta je v tem, da **je glede na ugotovitve komisije pet od sedmih predsednikov parlamentarnih strank v daljšem časovnem obdobju opravljanja javnih funkcij spoštovalo določbe ZPKor in pozneje ZIntPK o poročanju in nadzoru nad njihovim premoženjskim stanjem, manjša razhajanja glede podatkov o premoženjskem stanju, ki jih je komisija zaznala v nadzornem postopku, pa so omenjeni na poziv**

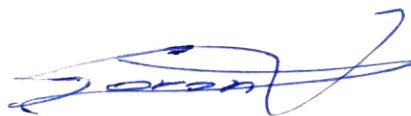
komisije z dolžnim spoštovanjem do zakona in nadzorne institucije brez odlašanja verodostojno ter razumljivo pojasnili.

* * *

Senat Komisije za preprečevanje korupcije je pričujoče poročilo sprejel na seji dne 7/01/2013 v sestavi: Goran Klemenčič (predsednik), Rok Praprotnik (namestnik predsednika) in dr. Liljana Selinšek (namestnica predsednika) in dodatno odločil:

- da se pričujoče zaključno poročilo skladno z 2. odstavkom 45. člena ZIntPK pošlje organu, pri katerem zavezanec opravlja funkcijo oziroma organu, pristojnemu za imenovanje ali izvolitev zavezanca;
- da se s pričujočim zaključnim poročilom skladno z 18. členom ZIntPK seznanijo javnosti in da se poročilo objavi na spletni strani komisije (www.kpk-rs.si);
- da se pridobljena dokumentacija, ki se nanaša na zavezanca Zorana Jankovića in Ivana Janeza Janše, v delu, iz katerega izhajajo sumi kaznivih dejanj ali davčnih prestopkov, posreduje organom odkrivanja in pregona oziroma DURS (kot je bilo to deloma že narejeno med samim nadzornim postopkom);
- da komisija v najkrajšem možnem času pripravi zakonodajno pobudo državnemu zboru za celovito reformo sistema nadzora nad premoženjskim stanjem funkcionarjev, ki bi okrepi obseg in učinkovitost nadzora, omogočil nadzor nad morebitnim premoženjem v tujini in določil sorazmerne in učinkovite sankcije, vključno s sodnim odvzemom premoženja nepojasnjene izvora, ter uveljavljanje odgovornosti v primeru hujših kršitev z možnostjo odpoklica funkcionarja.

Poročilo je bilo potrjeno in sprejeto SOGLASNO.

Goran Klemenčič
PRESEDNIK

Rok Praprotnik
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

dr. Liljana Selinšek
NAMESTNICA PREDSEDNIKA

